

(*) CONCERTATIO (*)

THEOLOGICA,

OPTIMA QUÆQUE INGENIA,
per octo dies, ad agonē invitans, in Seraphica

Minorum Biacensi Palestra,

PRO COMITIIS PROVINCIALIBVS

Ordinis Minorum huius Prouinciæ Gra-
natensis, Biaciæ, celebrandis: in qua,

tota fermè doctrina

SVBTILISSIMI PRAECEPTORIS SVBTI-
liter propugnanda, & oppugnanda proponitur

Iussu, patrocinio, & munificentia.

R. A. P. N.

Fr. FRANCISCI SORIANO,

eiusdem Prouinciæ dignissimi Prouin-
cialis Ministri,

*Qui, ut literarum cultoribus in pensé
fauenti,*

ET STUDIOSORVM NOTISSIMO

Mæcenati, Seraphico, & Sanctissimo P.N.

Francisco suum istud volumen

appendit.

Discutiendum Anno Domini 1648. à die 27.

Aprilis, vsque ad 4. Maij.

THE OLOGIA

OF THE

MINERAL KINGDOM

PROFESSOR

OF

MINERALOGY

IN THE

UNIVERSITY OF

BERLIN

BY

JOHANNES

WILHELM

STROHMAYER

OF THE

UNIVERSITY OF

Disposicion y ordē de los Sermones y Actos de el Capitulo.

LVNES 27. de Abril se celebra fiesta a la Inmaculada Concepcion de la Virgen Santissima Maria Señora nuestra, predica el R.P.Fr. Nicolas de Monroy, Lector de Teologia, y Definidor. A la tarde preside conclusiones el R.P. Fr. Iuan de Morales, Lector jubilado, Calificador de el Santo Oficio, y Definidor, y las sustenta el P. Fr. Alōso Ruyz de Aldana, Lector de Teologia de el Convento de N. P. S. Francisco de Granada.

Martes 28. de Abril se celebra fiesta a N. S. P. S. Francisco, predica el R. P. Fr. Alonso Hurtado de Médoza, Lector jubilado, Calificador de la Suprema, y Guardian de el Real Convento de N. P. S. Francisco de Granada. A la tarde preside conclusiones el P. Fr. Pedro Gonçalez, Lector de visperas de Teologia de el mismo Convento, y las sustenta el P. Fr. Bernabe Fusteros, Lector de Artes de el Convento de Luzena.

Miercoles 29. de Abril se celebra fiesta a san Diego, predica el P. Fr. Mateo de Balboa, Guardian de el Convento de N. P. S. Francisco de Luzena. A la tarde preside conclusiones el P. Fr. Diego de Gamiz, Lector de prima de el Convento Real de N. P. S. Francisco de Cordoua, y las sustenta el P. Fr. Iuan Amador, Lector de Artes de el Convento de Andujar.

Jueves 30. de Abril se celebra fiesta al Sātissimo Sacramento, predica el P. Fr. Pedro Gonçalez, Lector de visperas de el Real Convento de N. P. S. Francisco de Granada. A la tarde preside conclusiones el P. Fr. Francisco de Contreiras, Lector de prima de el mismo Convento, y las sustenta el

el P. Fr. Baltasar de Porres, Lector de Artes de el Convento de Vbeda.

Viernes primero de Mayo se celebra fiesta a san Antonio de Padua, predica el R. P. Fr. Blas de Castro Medinilla, Calificador de la Suprema, y Definidor. A la tarde preside conclusiones el R. P. Fr. Alonso de Vargas, Colegial de el mayor de san Pedro y san Pablo de Alcalá, Lector jubilado, y Calificador del Sáo. Oficio, y las sustenta el P. Fr. Iuá de Cuesta, Lector de Artes del Convento de Guadix.

Sabado dos de Mayo es dia de la eleccion, predica ad fratres el R. P. Fr. Alonso de Vargas, qui vt supra. Este dia se celebra fiesta a san Buenaventura, Doctor de la Iglesia, predica el P. Fr. Antonio Amador, Predicador mayor del Real Convento de N. P. S. Francisco de Granada. A la tarde preside conclusiones el P. Fr. Fráncisco de Rela, Lector de Teologia, y las sustenta el P. Fr. Pedro del Castillo, Lector de Artes del Convento Real de Malaga.

Domingo tres de Mayo se haze la procesion, y la fiesta es la accion de gracias, las predica el P. Fr. Diego de Gamiz, Lector de prima del Convento Real de N. P. S. Francisco de Cordona. A la tarde preside conclusiones el R. P. Fr. Alonso Hurtado de Mendoza, Lector jubilado, vt supra, las sustenta el P. Fr. Iuan de Arjonilla, Lector de Artes del Convento de Baeza.

Lunes quatro de Mayo se hazen las honras y exequias de los Patronos, predica el P. Fr. Sebastian de Horozco, Guardi. n del Convento de N. P. S. Francisco de Cazorla. A la tarde preside conclusiones el R. P. Fr. Francisco de Escalante, Colegial del mayor de san Pedro y san Pablo de Alcalá, y Lector jubilado, las sustenta el P. Fr. Iuan de Segura, Lector de Artes.

PRÆSTANTISSIMIS HEROIBVS,

D. D. SANCTAE
APOSTOLICAE, ET
Cathedralis Ecclesiæ Biacien-
sis Decano, & Senatui, scientiarum, &
totius probitatis apici, lucidissimis
syderibus ornato Cœlo,

RELIGIONIS, ET DIVINI CVLTVS
Zelo radiâtibz, indigentium parenti, & lar-
gissimo beneficentiæ flumine inopiam
sublevanti, Seraphica Minorû Gra-
natensis Prouincia,

ACVMINA ISTA THEOLOGICA, A
q. i. prologiscent. Doctoris sub. vlt. que ad trigessimam
quartam distinctionem primi, inobsequentis, & grati
animi officium appendit, sacrat.

D. D. & A. NOTAR

NOTAR

NOTAR

NOTAR

NOTAR

I. ACVMEN SCOTICVM.

A GRATISSIMAM scientiam, quam iurē optimo, omnes, mirificis laudibus, & immortalī cantu, sacris, implent præconijs, in subtili certamine proponimus agendam. Doctorem subtilē omnium Theologorum facilē Principem, cuius accerrimum, nunquam, in literis, cessauit ingenium, nec errauit iudicium, in quem laudis acervos, omnes extruunt, & in quo vno, omnium disciplinarum consummatam gloriam conferunt, Duce[m], & Patronum eligimus. Hæc, inquam, sacra Theologia inter omnes facultates primas fert, vt omnes, apertis tibijs, palam decantarunt; quæ in increatā, & creatā conspicuē partitur, illa, omnem intellectiui ætus perfectionem, simplicissima operatione, eminenter amplectitur, hæc in claram scinditur, & obscuram, vtraque in habitualement, & actualē. Primum increatæ motiuum, & terminatiuum obiectum Deitas assignatur, sicut creatæ terminatiuum; huius motiuum reuelatrix Dei voluntas existit.

II. ACVMEN SCOTICVM.

S A C R A Theologia in duas secatur partes integrales, vnam necessariorum, contingētium vero alteram: illa omnes necessarias veritates de Deo complectitur, siue de Deo vno, siue trino, siue de aliqua diuina persona, & omnes veritates de Deo, quæ sunt ad intra: ista vero omnes veritates, quæ sunt ad extra scilicet contingentes, vt quod Deus creat, Filius est incarnatus, quæ mere Theologicæ

A

appe-

appellantur: hæc enim respectu necessariorum in Deo est propriè scientia, sed non secundum omnes scientiæ conditiones ab Aristotele primo posteriorum cap. 2. elaboratas, non enim inest illi quarta conditio, est tamen scientia alio perfectiori imò, & perfectissimò modo, & ita non solum sciëntia, sed etiam compellenda est sapientia, vt verbis vtat Scoti in textu quæstione 4. prologi in solutione ad secundum; & si ad laureatos in patria gradum faciamus, propriè scientiam secundum omnes scientiæ rigorosæ leges diuinam Theologiam esse pro cõperto habemus: in nobis vero viatoribus, & in hoc sensu considerata sacra Theologia, prout nostra non est euidens, nec propriè scientia, neque altissimè Dei scientiæ, nec beatorum subalternatur.

III. A C V M E N S C O T I C V M.

NO S TRA necessariorum sacra Theologia (& eadem de Beatis iudicat ratio) nō est formaliter practica, & speculatiua simul, nec continentiam emiñentialem practici, & speculatiui simul in illa agnoscimus, est tamen stricte, & formaliter practica, & minime speculatiua; respectu autem conditoris supremi, vt notitia practica necessario actum regulabilem voluntatis, & dirigibilem à regula rationis exposcit, ad hoc vt sit actus rectus: ratio practiciæ scientiæ à Deo, quoad Theologiam omninò releganda est; dignitatis enim sciëntiæ speculatiuæ munere cõgaudet, quod de Theologia contingentium veritatum in Deo firmiter affirmamus, cum in contingentium Theologia Dei, requisita ad practicam notitiam penitus desiderētur, non enim scientia seu cognitio contingentium diuinæ volūtatis actum præcedit: loquendo vero de Theologia contingentium in intellectu creato, vt determinatam veritatem à diuina voluntate accipiunt, practica est.

IV. A C V -

IV. ACVMEN SCOTICVM.

FORMÆ supernaturales quoad substantiam, supernaturalitatem, quam sibi ipsis vendicant, non penes ordinem, & habitudinem ad subiectum naturale, quod eleuāt, neque ad substantiam naturalem, quam perficiunt, habent, sed ex eo quod secundum suas merentitates ad Deum tanquam ad authorem supernaturaliter operantem dicant ordinē; ad prædictas supernaturales formas intellectus noster (& idem de voluntate affirmo) inclinationem seu appetitum innatum propalat, & in ordine ad illas suscipiendas, non potentia violenta, nec neutra, sed naturalis concludenda est potentia, in ordine tamen ad agens dicitur, & est potentia obedientialis; vnde Deus clarē visus finis naturalis hominis, quoad inclinationem præsentitur, aliter vero opinandum est quoad asssecutionem, vt sic enim Deus clarē visus non finis naturalis hominis, sed supernaturalis est.

V. ACVMEN SCOTICVM.

PERFECTIONVM pelagus multiplici cunulatus decore Deus est: Princeps rerum omnium ac prima substantia, cuius existentia cognoscibilis est demonstratiue à posteriori, licet à priori à nostris desideretur intellectu (solum tanta creaturarum veritas græte, ac iucunde concinnat suum effectorem) ex illarum ergo cognitione Dei nobis notescit existentia: vnde benè potest dari aliquis homo, qui stando in vi rationis naturalis non solum per breue, & longum tempus, sed etiam per totam vitam invincibiliter ignoret Deum esse, licet moraliter hic casus sit impossibilis: vnde hæc propositio *Deus existit*, enumerationis sphaeram per se notæ secundum se, & etiam quoad nos saltem

in actu primo non transgreditur, per accidēs vero talis propositio quoad nos non est per se nota, dum ergo sumus in via propter nostri improprietatem intellectus, talia extrema cognitionem nostram subterfugere videntur.

VI. ACVMEN SCOTICVM.

SVMMA Dei essentia, diuinunque esse est, quod sit perfectissima substantia, omnium excogitabilium viuens intellectiua, & volitiua, vita, primum ens omnino necessarium, per essentiam suam, summe immaterialis, omnem prorsus compositionem expellens, radicaliter infinita in omni genere entis a se existens, subsistentiaque absoluta subsistens, & ab ipsa tanquam à perenni fontaliq; plenitudine diuinarum proprietatum diuina dimanant attributa, quibus decorus, & quasi vernantibus floribus fertatur, & persistit Deus; hæc enim diuina attributa metro, & mensura clauduntur, licet secundum vniuscuiusque rationem, in sua perfectione absque termino existant; obquam infinitam perfectionem, & si in essentiæ realitatem diuinā trāseant attributa, non tamē in ipsius formalitatem, sed eliminata prorsus omni compositionis suspitione, ipsa inter se, & ab essentia formaliter media Scotica distinctione subtiliter discriminantur, hoc potius perfectionis nitore splendet, quā summæ Dei opponitur simplicitati. Estque ita immutabilis, ut si per impossibile mutaret decretum, non immediatē in ipso, sed in obiecto physica sequeretur mutatio ex vi formali consequentiæ.

VII. ACVMEN SCOTICVM.

QUODLIBET diuinum attributum sua propria, & speciali existentia, & subsistentia absoluta gaudet

der, formaliter non eadem cum diuinæ naturæ existentia, & subsistentia. Et si vltimum diuinæ essentia constitutum in vestigare desideres, in tot tantisque opinionum varietatibus, Scoticé Theologizantes, nec prædicata relatiua, quib⁹ trinitas realiter scinditur, non intellectio, non perfectionū diuinarum cumulus, nec esse à se, sed in intellectu, & volituo radicali æque primò consistere defensan us. Vnitas essentia est omnium maxima, estque Deus vnus summa vnitate possibili, totque in illo sunt vnitates, quot perfectiones seu formalitates fuerint in ipso: cum hoc tamen stat, quod vnitas illa, absoluté loquēdo, est diuinum vnitatis attributum, qua omnia diuina sunt vnum vnitate reali, non autem attributorum vnitates, hæc enim attributa attributorum propria potius compellanda sunt.

VIII. A C V M E N S C O T I C V M.

C V M æternitas duratio perfectissima rei inuariabilis, immutabilis, & independentis cum negatione principij, & finis, inceptionis, & desitionis sit, est enim *interminabilis vita tota simul, & perfecta possessio*, de fide tenendum est, Deum esse æternum, *à saculo, & vsque in saculum tu est Deus*, proclamante Psalmodiæ Regio authore, & cuilibet diuinæ perfectioni, prout formaliter ab essentia Scoticé præcisa, suam specialem æternitatem attribuere nō renuo; non minus diuina gaudet essentia speciali immensitatis perfectione, qua Deus in omnibus per essentiam realem est, suæ essentia præsentiam omnibus, & singulis rebus exhibendo, per præsentiam omnia in propatulo prospectans, intimè per suam cognitionem illa penetrando: per potentiam res omnes producendo, ipsasque in esse producto conservando: cæterum non sequitur consequentia formali ex Dei opera.

operatione ad extra, realis eius præsentia in creaturis, quæ propter si per impossibile Deus non esset immensus adhuc ubique operaretur. Omnipotentia igitur in recto importat actum diuinæ voluntatis, de connotato verò cognitionem, quæ quidem nullam habet relationem transcendentalem, nec connexionem realem cum possibilibus, quæ habent ab æterno esse diminutum reale obiectivum à cognitione diuina, à qua etiam possibilitatem proximam.

IX. ACVMEN SCOTICVM.

TRIADOS mirabile Sacramentum cum diuinæ sapientiæ, & amoris abditissimis lateat penetralibus (ut potè verè Deus absconditus) adeò Aquilinos excedit conatus, ut diuinæ fidei ante signato lumine penitus indigeat, mens nostra ad superni Domini in personis Trinitatem, & unitatem in essentia attingere admirabilem: tres in infinito essendi pelago solum dantur personæ diuinæ, primo Ioānis 5. *Tres sunt qui testimonium dant in Cælo Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus, & hi tres unus sunt.* Tres inquam in vnius Dei Trinitate, & in ipsius Dei Trinitatis unitate creditur, dicitur, & intelligitur; tribus relationibus originis secundum esse ad diuinæ personæ ultimò, & formalissime constituuntur, quæ constitutio ex essentia, & personalitate Scoticè præcisè, non per intellectus nostri fictionem, sed ex natura rei perficitur: & si de relationibus diuinis, quoad perfectionem philosophandum sit, & diuina relatio in suo formali conceptu, & prout ab essentia distincta nec formaliter infinitatem, neque perfectionem simpliciter importat.

X. ACVMEN SCOTICVM.

PERFECTA attenditur æqualitas inter diuinas personas in essentia, in attributis, & in omnibus, iuxta quæ

quæ ibi relucet æqualitas secundū illud D. Athanasij in symbolo : *Tres personæ coeternæ sibi sunt, & coæquales* : & æqualitas hæc realis est relatio , non à personalibus relationibus realiter, vt res à re distincta, sed solum formaliter, & idem quod de æqualitate affirmandū est, de similitudine idē profero iudicium, & de identitate inter diuinas personas, cum illis ratio realis relationis æqualitatis, similitudinis, & identitatis non deficiat: hoc immensum Triados pelagus, & si à creato viatoris intellectu naturali demonstratio, & abstractiuo remigio, nullatenus trāsfretari valeat, cæterum si Dei absoluta accedat potētia, vsque ad quidditatiuam, huius arcani deuenire poterit cognitionem; hæc igitur cognitio abstractiua esset, licet cōpellanda esset media inter cognitionem per fidem, & beatam repræsentationem, sic mentem percipio subtilissimi Doctoris Scoti nostri in 2. distinctione 3. q. 5. n. 11. §. *Dico igitur breuiter, & §. hac distinctione præmissa.*

XI. ACVMEN SCOTICVM.

HVIVS Sanctissimæ Trinitatis prima persona improducta est, Pater videlicet cōstitutus in esse Patris per relationem paternitatis sub formalissimo conceptu *ad*, sicut in esse personali in quantum hypostasis, & in esse generantis, siue dicentis in quantum generatio vel dictio est: secunda vero persona Verbum diuinum est à Patre productum, tanquam verē Filius per dictionem, vt per veram generationem genitus, quæ quidem dictio est formalitas distincta ab intellectu, quæ quidē sicut nec alia attributa, concurrunt, vt obiectum formale ad talem generationem, & consequenter, nec creaturæ possibiles. Et quamuis orthodoxa fides affirmet diuini Verbi processionem generationem esse, non sic Spiritus Sancti spirationem, tamen disputandi locus Theologis relinquitur investigando rationem,
& fun-

& fundamenta, quare productio Verbi sit generatio, non sē Spiritus Sancti processio, sed ad mentem Doctoris nostri subtiliter difficultatem resolvendo, dicendum iudico, productionem Verbi Divini generationē esse quia est à memoria fecunda aeterni Patris, vt à principio naturali, seu per modum naturæ concurrente simul cum essentia vt natura: & cum Spiritus Sanctus non sic exeat, neque à principio inclinato ad agendum naturaliter, ideò non est filius.

XII. ACVMEN SCOTICVM.

TERTIA Persona duarum prædictarum correlatiua Spiritus Sanctus est à Patre, & Filio tanquam ab vni- co principio per voluntatem in duobus existentem suppo- sitis procedens, vnde quamvis propter ordinem fecunditatum in producendo vispiratiua in duobus necessario re- periat, tamen formalis originis ratio, qua Spiritus San- ctus procedit à Patre, & Filio, non ita postulat esse ab vtro- que, vt secundum eandem, quam nunc habet caracteris- ticam proprietatem nequeat ab vno procedere, & data hy- pothesi, quod per impossibile Spiritus Sanctus à Filio non procederet ab illo realiter distingueretur, est tque idē Spi- ritus Sāctus, qui modo datur. Secundū D. Augustinū lib. 5. de Trinit. c. 6. sic describitur in diuinis notio. *Est ratio cognoscē di vnā Personā, vt ab alia distinctā*: quinque autē notiones tā- tū in diuinis esse est cōmunis Theologizantiū plausus, quæ his explicatur nominibus, videlicet, in nascibilitas, Paterni- tas, Filiatio, Spiratio actiua, quæ cōmunis vtriq; est, & Spi- ratio passiua, per quas diuinas agnoscim⁹ distinctas personas

*Propugnat in Seraphico D. Francisci Cœnobio, P. Fr. Iudephō-
sus Ruyz de Aldana, Sacrae Theologiae Lector sub presidio R. A.
P. Fr. Ioannis de Morales, Sacrae Theologiae Lectoris iubilati, à
consilij S. Inquisitionis, & Prouinciae Diffinitoris. Die*

Mensis

Anno 1648.

CELEBERRIMO HISPANICI

REGNI DECORI,
BIACIENSIS VRBIS,
Orbis beatorum Senatui, popu-
loque Biaciensi nobilissimo, &
fidelissimo ad Orbis termi-
nos supra admiratio-
nem noto,

PATRIAE REIPUBLICAE
prouentibus in vigilantibus Argo, An-
tiquis maiorum imaginibus
spectando,

LITERIS, ET ARMIS, CIVIVMQUE
pietate conspicuo, nobilitatis, prudentiae,
& Religionis normę,
SERAPHICA GRANATENSIS PROVINCIA,
ut pote ipsius commoda munificentissima
largitate prouehenti,

HAS THEOLOGICAS CONTROVERSIAS A DIST-
35. primi sentent. Doct. subtr. vsque ad ultimam, inde-
bitę gratitudinis pignus, dicat, consecrat.

1. The first step in the process is to identify the problem. This involves gathering information about the situation and understanding the needs of the stakeholders involved.

1. The first step in the process is to identify the problem or issue that needs to be addressed. This involves gathering information and understanding the context of the situation.

IVINA scientia in Deo conspicuè reperitur tam in actu primo, quàm in actu secundo; vtraque formaliter discrepat, supponitq; Deum per esse à se ultimo constitutum. Pro primo obiecto motiuo, & terminatiuo diuinam habet essentiam, secundum quod omnia cōtinet, vel formaliter, vel virtua-

liter, vel eminenter in essendo, vel intelligendo. Cognoscit Deus se ipsum comprehensiuè, quia actu infinito arithmetice proportionato se tangit. Dei scientia in ordine ad se, vel est omnino practica, vel prorsus speculatiua, vtrumque enim probabile existimo. Omnia alia à se cognoscit Deus, non tamen valet ab illis specificari, vel intendi: quare ex sola essentia agnoscit motiuè quicquid agnoscibile est. Non agnoscit Deus possibilia in sua essentia, tanquàm in causa, nec tanquam in speculo, & specie expressa, nec insuper in omni potètia, ex perfectà cōprehensione illius, sed in essentia sua, vel vt in specie impressa, vel vt in obiecto primario prius cognito tam motiuè, quàm terminatiuè, & immediatè. Scientia Dei partitur in naturalem, & liberam, quare aliā, quam vocant mediam, prorsus eliminamus, est propriissimè intuitiua etiam ad possibilia versata, eminenter totam intuitiue notitiæ perfectionem includēs. Omnes compositiones, & discursus simplicissima attingit Deus operatione, tamen sine cōpositione, & discursu. Repugnat ex parte termini Deum agnoscere infinitum in actu in magnitudine mo-

illis ; eodemque pacto infinitam actu multitudinem specierum ; at attingere non repugnat simul infinitam actu multitudinem individuorum in quacunque specie rerum possibilem scientia simplicis intelligentiæ. Eandem infinitam multitudinem, scientia visionis, simul comprehendere valet, sed non nisi in aliqua accidentium specie determinata.

II. C O N T R O V E R S I A

AGNOSCIT Deus non entia, vt sunt in se, nullo tamen pacto admodum positini, similiter entia rationis à nobis conficta cognoscit, non efficit. Positium, quod reperitur in quouis malo pro materiali attingitur à Deo directe, at malitiam formalem minimè directè tangit, nisi in quantum attingit rectitudinem, quæ subiecto apto deberet in esse, & non inesse. Scientia Dei non est causa rerum, licet valeat minus strictè causa moralis, & intentionalis compelli secundum quid, & diminutè. Nullum obtinuerunt creaturæ esse formale, ante realem ipsarum productionem in tempore, & æternam intentionalem, seu diminutam, obtinuerunt tamè esse possibile virtualiter in memoria diuina, & esse reale simpliciter, etiam virtualiter in omnipotentia. Quod res fiat possibles potètia logica nō capiunt ab omnipotentia Dei, sed principiatiuè ab intellectu non repugnantia, & esse formale qualecūque, sicut, & possibilitas logica ipsis possibilibus, ex probatoribus Scotistis emergūt; deinde se ipsis formaliter nō repugnant, sed ante principiationem minimè ; quare possible immediatè ab intellectu prodeunt, impossible verò remotè, & mediatè. Possibilitas physica est formaliter ab omnipotentia. Esse diminutum

tum creaturarū non est simpliciter ens rationis. Dātur in Deo ideæ, quæ in suo cōceptu formali tantū formalitatem respectiuam important ad ideatū, quatenus illud representāt in ratione factibilis: materialiter verò connotant entitatē ipsam factibilem sic præcognitam absolutam, vel respectiuam. Ideæ propriæ, & formaliter in mēte diuina, sunt ipsæ creaturæ præcognitæ à Deo vt factibiles, itavt obiectiuē tantum in diuina intelligentia contineantur. Ideæ non sunt in Deo rationes cognoscendi motiuæ, nec rationes causandi, non sunt practicę, sed speculatiuæ.

III. C O N T R O V E R S I A.

PRIMA Radix contingentia, ita capitur ex libertate voluntatis diuinæ, vt si Deus ad extra non efficeret contingenter, ipsarum rerum contingentia periret. Effectus contingentes sunt ab æterno determinati determinatione de in esse, quæ ipsis intrinsecē, aut ex necessitate terminorum haud cōuenit: compatitur cum tali determinatione de in esse in determinatio de possibili, secundum quam de illis præconsiliari possit. Omnia futura contingentia secundum veritatem, quam habent secundum determinationem de in esse, certo, & infalibiliter à Deo cognoscuntur, quantum ad omnes conditiones propriæ existentia. Futura contingentia non coexistunt physicē, & realiter æternitati, quod idem pronuntio de præteritis, sed tantum coexistunt, & sunt præsentia potentialiter, & obiectiuē; si creaturę in propria duratione spectentur, licet sint physicē præsentis æternitati, non tamen ab æternitate Deo physicē coexistunt. Quæ omnia,

vt certò cognoscantur ab æterno, non requirunt ab æterno præsentiam physicam, & realem, sed sufficit intentionalis, & obiecliuæ. Ante decretum nulla datur cognitio futuri, nisi vt possibilis, quare sublatis decretis absolutis, & efficacibus non attingeret Deus effectus determinatè futuros in causis suis proximis, etiam ad agendum determinatis, & non impeditis, sicut nec ex efficacia suæ scientiæ, neque ex intellectus eminentia attingeret, ante decretum, absolutè, & cōditionatè futura. Non cognoscit Deus futura in ideis; nec post decreta valet Deus cognoscere futura in se ipsis tam motiuè, quàm terminatiuè primario: nec per necessariam sequelam eo quod intueatur infalibilitatem decreti; nec ex decretis, tanquam ex ratione formali mouendi; sed agnoscit futura ex essentia mouente, inappositis decretis.

IV. C O N T R O V E R S I A.

DECRETA voluntatis diuinæ per se, & immediatè extendi debēt ad effectus, qui in tempore fiunt, siue sint à Deo totaliter, siue interventu secundarum causarum. Qui effectus vt à voluntate futuri, non præfiniuntur absolutè à Deo, siue ipsa voluntate creata, sed simul omninò cum illa, quatenus pro sua libertate eos effectura est, adeò vt decretum Dei in ordine ad ipsam, non efficiat suppositionem antecedentem, sed concomitantem. Hæc concomitantia voluntatis diuinæ cum creata, earumque concordia in præfiniendis actibus determinate futuris absolutè, vel conditionatè, non colligitur ex aliqua scientiâ media ante omne decretum. Quare præfatæ cō-

cordiæ

cordiæ radix, in vtraque voluntate, tātūm ducit originē à perfectissimā continentia eminentiali, vel virtuali voluntatis creatæ in voluntate diuina; quarum concomitantia non est formalis, sed virtualis, & eminentialis. Certitudo diuinæ præscientiæ, si conferatur ad res, omnimoda, à Deo, immédiatione futuras præcisè capitur ex præfinitionibus absolutis, & efficacibus: at si conferatur ad res, intervētu causæ secundæ, futuras, non ex eminentia intellectus diuini, nec ex decreto absoluto aliquo antecedente desumitur, sed ex decreto concomitante colligitur, virtualiter involente prædictam causæ secundæ determinationem actiuam. Cōditionatē futura à causis secundis liberis, cognoscit Deus post decretum nō vltimū, & conditionatum, virtute essentię diuinæ. Veritas huius perfectissimæ scientiæ, est commensuratio adæquata ad essentiam, ita vt talis actus sit verus, formalitate absoluta, & non per relationem distinctam neque realem, neq; rationis.

V. CONTROVERSIÆ.

IN Deo Opt. Max. mirabiliter splendet voluntas, cuius amor, erga nos, formalis, & proprius, illam arguit in eo. Potest accipi pro appetitu libero verē, & propriē operatiuo, & productiuo, & pro appetitu naturali, qui est pondus naturæ in suam perfectionem, quo vtroque modo reperitur in Deo. Est potentia actualiter, & obiectiue, principiumque operatiuum discrepans formaliter ab actu volēdi. Diligit Deus essentiam suam libere necessariō: tamen alia à se in ordine ad actualem existentiam vult libere contingenter libertate contradictionis: circa possibilia

bilia deniqué fertur necessariò, vel liberé, vtrúmque problema esto. Decretum, seu velle diuinum non addit aliquam perfectionem actui necessario: est à parte rei aliquid absolutum in voluntate diuina, se ipso, creaturis, quas fore determinat, formaliter vnitum absque aliquo medio vnionis respectu, connotationes, & alia, quouis pacto extrinseca ad sui constitutionem formalem excludens; licet ista nobis explicent constitutum illius. Non valet Deus aliquid in tempore velle, quod ab æterno non voluit, & e converso, quia veré, & physicé mutaretur moraliter; quare tantum in tempore vult, quæ ab æterno decreuit. Nulla potest assignari causa finalis voluntatis diuinæ, quæ veré eam ad operandum physicé moueat. Datur tamen aliqua quasi causa finalis, scilicet bonitas diuina simpliciter infinita; ex quo nulla res creata valet esse causa finalis, quæ sit quasi motiua voluntatis diuinæ, quæ omnis contingentie est prima radix, & regula, illique creata voluntas se conformare tenetur.

VI. C O N T R O V E R S I A.

PRIORIS, & posterioris instantia apparent inter decreta diuina, quare prius natura est decretum, quod respicit finem, deinde decretum finì propinquiora prospectans, denique remotiora respiciens. Non vult Deus mala formaliter spectata, tamen permittit: nec similiter vult antecedenter, nec absoluté præfinit actus positiuos, in quibus materiale peccati reponitur, nec insuper ad ipsos voluntatem creatam physicé in tempore prædeterminat, tamen vult illos ab æterno non solum permissiue, sed

sed positivè concomitanter ; & simul cum ipsa voluntate creata , quemadmodum in tempore simul cum illa in eodem actus influere dicitur, cū prioritatem tamen dignitatis, & eminētiæ, nō semel in schola subtili acclamata. Probabile est, permissionem peccati esse actum positivū rectum voluntatis diuinæ, quo, Deo, hominum peccata displicere dicuntur, sed ea fore non impedit, licet virtute polleat ad impediendum. At probabilius est esse directē actū negativū: tamen probabilissimum est, præ se ferre præter actum negativum, quendam reflexū. Quidquid vult Deus voluntate absoluta semper impletur; non tamen semper adimpletur voluntas antecedens, si sub non vltima determinatione capiatur. Partitur voluntas diuina in voluntatem signi, & beneplaciti, in absolutam, & conditionatam, in antecedentem, & consequentem, in efficacem, & non efficacem. Potest Deus causare actum voluntatis creatæ sine illius cōcursu. Denique valet illi, vim ad operandum inferre.

VII. C O N T R O V E R S I A.

O M N I seclusa metaphora , in Deo amor reperitur tam actu, quàm habitudine , qui amor habitualis actu in existit voluntati diuinæ in actu primo , tanquam perfectio simpliciter, formaliter ab eadem voluntate seiuncta, secundum quam per modum nature inclinatur in summum bonum propter se diligendum. Amor , quo Deus diligit creaturas tam factas, quàm possibiles fieri, est omnino communis tribus diuinis Personis, simul illis competens , servata tamen originis prioritatem. Cuncta, extra se amat vnico actu amādi formaliter infinito. In eo tantum

tantum sensu dicitur Deus semper meliora diligere magis, quia semper ea quæ facit, meliora sunt ijs, quæ non efficit. In operatione vitali suæ voluntatis est formaliter reposita beatitudo Dei, accepta præcisè pro satietate suæ naturæ, at beatitudo, quæ Deo convenit ratione facultatum operatricium vitaliter in sua natura, ex æquo consistit simul in ytraque intellectus, & voluntatis operatione. Non ideo Deus præcisè dicitur naturaliter beatus, quia natura sua est propensius, & determinatus ad beatitudinem tanquam ad perfectionem sibi maxime convenientem, sed etiam quia, solis suæ naturæ viribus, non in aliquo exteriori, sed in essentia sua, tanquam in bono summo simpliciter beatur, tanquam in eo, quod per vitalem operationem attingit comprehensivè. Non est Deus ita naturaliter beatus, vt beatitudo formaliter accepta, sit de illius quidditate, & essentia, sed tantum, quia vnitivè, siue identicè, natura sua est etiam eius beatitudo realiter. Solus Deus tantum dicitur obtinere beatitudinem per essentiam, prorsus participatam excludens.

VIII. CONTROVERSIA.

PRÆDESTINATIO duplicem dicit prioritatem, alteram antecessoris æternitatis ad tempus, alteram naturalis intelligentiæ ad meritum præscientiam. Est immediata rationalis creaturæ ad gloriæ æternæ electio; estq; essentialiter actus volutatis, cōnotans tamen actum intellectus; si formaliter accipiatur non est pars providentiæ, nec subiectiva, nec obiectiva, estque actus Dei immanens, & æternus. Decretum prædestinationis non efficit
omni-

omnino suppositionem antecedentem, sed potius virtualiter concomitantem determinationem voluntatis creatę, nec ponit absolutam necessitatem prædestinato, siue necessitatem consequentis, sed tantum consequentię; quare in sensu composito, non potest prædestinatus damari, bené autem in sensu diuiso. Concomitantia, quam virtualiter claudit efficax prædestinationis decretum, comparatione voluntatis ipsius prædestinati, non recté explanatur beneficio alicuius scientiæ medię, quam aliqui opinantur ante decretum, sed per solam virtuales, & eminentialem continentiam voluntatis prædestinati in voluntate diuina. Scientiam naturalem supponit prædestinationis decretum, non tamen absolutam, & liberam, nec aliam, quam repellimus conditionatam. Hominum prædestinatio fuit ante præuisa peccata, tum Parentis primi, tum etiam Angelorum, & hominum. Primus omnium prædestinatorum extitit Christus, post ipsum Pientissima illius Mater, cuius pulchra Conceptio immaculata asseueranda est.

IX. CONTROVERSA.

CÆTERI alij in eodem naturæ instanti fuerunt prædestinati secundum ordinem intentionis, at secundum executionis ordinem, non omnes homines simul fuerunt electi: cæterum Angelorum prædestinatio simul perfecta fuit tam in intentione, quam in executione. Omnium electorum prædestinatio fuit confecta ad gloriam, & ad certum gradum illius. Si prædestinationis causam, acceptę secundum suam essentiam, investigare vellimus, necessario esse præcisę refundendam in voluntatem diui-

nam asseuerabimus , non tamen in merita absoluté , vel conditionaté præuisa tanquam futura; quare in intentione est independens à meritis , non tamen in executione. Omnis supernaturalis vocatio efficax, prædestinato clargita ad supernaturaliter operandum, dicitur prædestinationis effectus; similiter omnia præuenientis gratiæ auxilia , incarnatio Verbi , Sacramentorum institutio, denique , & ipsa permissio peccati in serié effectuum prædestinationis collocantur. Datur in Deo reprobatio , ad actum attinens voluntatis , quæ est æternum propositum absolutum per diuinam voluntatem , rationalem creaturam eliminandi à Regno Cœlesti, eamque ordinandi ad poenam æternam, propter finale peccatum præuisum, in quo vitam finitura est. Pro illo signo naturæ in quo Deus aliquas creaturas ad gloriam absoluté prædestinat , solum reprobatur negatiuè , cuius reprobationis negatiuæ causa est libertas voluntatis diuinæ.

X. C O N T R O V E R S I A.

SUPERNI numinis prouidentia essentialiter est actus voluntatis connotans duplicem actum intellectus; quæ prouidentia, effectibus, essentialiter, à causis liberis procedentibus , minimè inuitabilem necessitatem iniungit. Hac Deus omnibus impertitur auxilia sufficientia; quod auxilium sufficiens, si exhibeatur tempore, quo homo mouetur ad supernaturaliter operandum, non distinguitur realiter ab efficaci; huius efficacia non est sola illa efficientia, qua simul cum voluntate, supernaturalem efficit operationem , nec sola denominatio ab operatione
desum.

desumpta, sed est perfectio aliqua in ipsa gratia in genere doni, secundum quam intelligitur à solo Deo procedere ex speciali misericordia, tanquam beneficium magis peculiare à gratia sufficienti diuersum. Item gratiæ efficacia, non est posita in aliqua vi physicè prædeterminante, sed in quadam præuenientis motionis congruitate, secundum quàm à Deo præstatur in tali temporis, & loci opportunitate, vt liberum arbitrium consensurum sit. Deinde non est desumenda talis efficacia, tanquam ex radice ex eminentia, & summa diuini intellectus perfectione, qua omne liberum arbitrium comprehendat ante omnem determinationem voluntatis diuinæ, sed ex sola infinita perfectione diuinæ voluntatis, qua virtualiter, & eminenter continet omne liberum arbitrium creatum secundum eius totam virtutem agendi concomitanter cum ipso. Non est efficax diuinum auxilium; quia in se sit tale ingenere qualitatis, quare æquali existente, in duobus, posset vnus converti, altero non conuerso.

XI. C O N T R O V E R S I A.

O M N I P O T E N T I A Diuina omne possibile causabile, quod Deo ipsi haud imperfectionem appingat, pro obiecto respicit adæquato, non potest à priori ex naturalibus demonstrari: at supernaturaliter à viatore demonstrari valet. Si summatur pro virtute immediatè factiua, nec à posteriori, suffragio luminis naturæ, demonstrari potest. Potentia Dei non est formaliter essentia diuina, nec intellectus, vel aliquis illius actus, est

tamen voluntas formaliter, non tamen ratione adæqua-
ta. Non comprehendit omnipotentia fœcunditates ad
intra harum enim termini simpliciter necessarij sunt, il-
lius verò contingentes. Reperitur in tribus Personis, nō
tamen essentialiter illas exposcit. Possibili, impossibili,
impossibilis foret omnipotentia formaliter quoad nos,
non tamen fundamentaliter. Eliminamus omnem res-
pectum realem omnipotentiae ad creaturas. Repugnat
quacunque potentia infinitas produci species; at talis
repugnātia nō apparet in indiuiduis. Multa titulo omni-
potentiae produceret Deus, quæ alijs titulis non produ-
cet. Potest Deus sua potentia, quod præterijt reparare,
ac si præteritum non fuisset, at non potest Deus, sua om-
nipotentia efficere, vt res præteritæ non amplius deno-
minentur præteritæ per eiusmodi denominationem de-
sumptam à tempore præterito, cum quo verè secundum
esse præcesserunt. Verè in Deo dantur absoluta, & ordi-
nata potentia, quarum absoluta exercetur, cum contra,
vel præter leges vniuersi Deus agere dicitur.

XII. C O N T R O V E R S I A.

DE F A C T O datur in Deo ea facultas, seu agendi
virtus absolutè accepta necessariò requisita ex par-
te eius ad efficiendum ea, quæ nec fecit, nec vnquam f. c
turus est. Non tamen reperitur in Deo potentia efficien-
di, quæ non facit, nec ab æterno decreuit efficere, & hoc
perpende relatiuè accepta potentia, quatenus proximè
inspicitur determinata, vel applicata ad agendum, neque
in instanti æternitatis, vt differentijs temporis coexistit,
neque

neque in eo præcisè, vt præscindit ab illis. Et licet in instanti æternitatis, præcisè inspecto, vt abstrahit à co-existētia cum tempore nostro, verè possit Deus se determinare ad efficiendum in tempore ea, quæ non determinauit efficere, tamen si supponamus in illo æternitatis instanti voluntatem diuinam determinatam ad omnia, quæ absolutè futura sunt, oppositum asseuerandum est. Potest Deus alios mundos, isto iam factò, essentialiter meliores efficere, licet non infinitos, & hunc mundum meliorem facere secundum esse quoddam accidentale. Implicat contradictionem, quod creaturis communicateur omnipotentia, sicut & quod ipsæ polleant infinita virtute: cuius omnipotentia infinitas extensiuā, necessario supponit infinitatem intensiuā; proindeque etiam implicat Deum creare aliquam creaturam, cui sit connaturalis omnipotentia, sicut non absimiliter contradictionem involuit dari creaturam, quæ sit infinitæ virtutis in agendo, & infinitæ perfectionis in essendo.

*Propugnat in Seraphico Diui Francisci Cenobio, Pat. Fr.
BARNABAS FVSTEROS., Philosophiæ Lec-
tor, sub præsidio R. P. Fr. PETRIGONZALEZ,
Sacra Theologia Lectoris Grauatensis. Die
Mensis Anno 1648.*

††*

§. I. DE DEO OPIFICE NATVRALI,

& de creatura incommuni.

DEVS O. M. vnus in Essentia,
& Trinus in Personis, est causa
creaturarum, tam inesse cog-
nito, quam inesse reali: & nullū
opus ad extra, in genere efficiē-
tis, cōuenit alicui personæ spe-
cialiter, & per proprietatem
(aliter per appropriationem.)

Ita tamen quod quamuis crea-
turæ productio necessariō præinponat processiones ad
intra, & consequenter Trinitatem Personarum, istam ta-
men non præexigit per se, & ab intrinseco, sed ex sub-
ordinatione diuersarum originū ab vno principio. Nul-
la creatura est producibilis à Deo; quæ possit esse, nedū
causa principalis, sed nec instrumentalis physica creatio-
nis. Vnde, creatio est actio solius Dei, radicaliter, infini-
tens, formaliter transiens; recepta in creatura, & cum ip-
sa identificata realiter: licet non sub habitudine, ad non
esse, immediatē præcedens. An autem sine habitudine
ad non esse, vt cunq̃ue præcedens, hoc est, an creatura po-
tuerit esse cōæua Deo, problema esto.

§. II. DE SVBSTANTIA ANGELORVM,

& illorum duratione.

ANGELVS, prima creatura, dignitate saltim, si nō
duratione, lux illa spiritualis; substantia incorpo-
rea

rea est; non solum quia eius natura corpore non constat, sed quia neque habet corpus naturaliter sibi unitum. Quod eius essentia sit physicè composita ex forma, & materia spiritali, probabile negatiue, iudico, non tamè verum: sufficit sibi compositio ex esse, & essentia, differentia, & genere, natura, & subsistentia. Æuū est duratio Angeli, indistinctum quidpiam ab illius existentia. Non est mensura successiva formaliter, & quamuis distinguatur à tempore, sicut ab æternitate, potest tamen toti successioni temporis coexistere. Hoc ipso mensurantur etiam operationes Angeli, non solum hæc conuæ, vt visio beatifica, & amor patriæ, sed etiam aliæ libere, qualitercumque durent. Operationes tamen eius transeuntes, possunt mensurari tempore nostro.

§. III, DE LOCO ANGELORVM,

de ipsorum motu.

ANGELIS verè, & propriè conuenit esse in loco determinato, non tamen per operationem immanentem, aut transeuntem, siue per contactum, aut applicationem suæ virtutis ad ipsum, sed per propriū vbi spirituale, per se collocatum in hoc prædicamento; cuius fundamentum, ipsorum substantia est. Et si plures Angeli possint simul esse in eodem loco, etiam naturaliter; vnus tamen suæ naturæ relictus, non potest esse in duplici loco, sibi adæquato: imò neque in pluribus inadæquatis inter se distantibus, etiam si cadant intra spheram sui loci adæquati: aliter cum adiutorio speciali Dei. Eodè prorsus modo conuenit Angelo moueri localiter. Motus

tus iste, si est ab extremo in extremum, distans, & mediatum (aliter de non distantibus) & si velocissimus possit esse, non tamen instantaneus, sed successivus erit; continuus, non discretus. Non potest progredi ab extremo, in extremum, sic disitis, & mediatas, nisi transiens per medium. In hoc motu Angelus est mouēs, & mobile. Potest tamen moveri à Deo, vel ab alio Angelo. Si autem sit in aliquo corpore, nec per se, nec per accidens mouebitur ad motum eius, sed à propria virtute.

§. IV. DE PLURIFICATIONE,

numero, & cognitione Angelorum.

PLVRES esse Angelorum species, verior, & communior Theologorum sententia est. Sub qualibet illarum, non solum posse inueniri plura indiuidua de potentia absoluta: verumetiam de facto, ita dari censemus. Illorum certam multitudinem, illi soli conuenit taxare, cui & creare: idè illorum numerum non temerè computo, sed disputo. Minor quidem videtur esse numero indiuiduorum omnium specierum materialium collectiue; sed maior numero specierum, & fortè numero indiuiduorum cuiusvis speciei creatæ, non creabilis. Natura Angeli non est sua intellectio, neque suus intellectus formaliter: illa, est accidens superadditum, iste, facultas sibi realiter identificata, qui sortitur in ipso rationem agentis, & possibilis. Angelus de facto cognoscit se per suam essentiam, ut formam intelligibilem, & potest se cognoscere etiam per speciem sui. Quamuis per suam essentiam possit cognoscere Deum ut vnum, cognitione
D solum

solum quoad, *an est*, non tamē Deum vt Trium vllō genere cognitionis. Cognoscit tamē Deum, siue vt Vnum, siue vt Trinum, clarē, & distinctē tamen abstractiue, per speciem diuinitatis, sibi inditam à principio.

§. V. DE EO DEM, ET DE LOCUTIONE,

& illuminatione Angel.

V N V S. Angelus cognoscit alterum, siue superiorem, siue inferiorē per speciē illius: & potest etiā ipsum cognoscere, per essentiam Angeli cogniti. Neuter alterum comprehendit, ex eo solum, quod non cognoscit naturaliter Deum eius authorem. Cognoscit etiam singulas alias naturas, per singulas species earum, sibi concreatas; quas tamen possunt ab ipsis rebus elicere. Singularia autem, & eorum complexiones non possunt cognoscere per species vniuersales alterutrius generis, sed per species singularium, quas ab ipsis comparantur. Cognoscit insuper Angelus suapte natura, entia supernaturalia, in actu posita, non connexa essentialiter cum aliquo illimitato. Demum cogitationes, & affectiones actuales cordis humani, vel Angelici, si sibi relinquatur cū communi influentia. Verum hæc cordium manifestatio, familiarius fit per locutionem; Angeli enim inter se sermocinantur. Vnus ergo Angelus loquitur alteri penēs hoc, quod Angelus loquens imprimit, & producit in intellectum Angeli audientis, speciem expressam, vel impressam illius obiecti, de quo parat istum certiore facere. Illuminatio (quæ alia superior species locutionis est; vtpotē de vero supernaturali, & reuelabili) eodem modo

do loquendi fit; cum hac tamen limitatione, quod de alijs rebus inferioris generis Angeli inter se indifferenter loquuntur, superior ad inferiorem, & é contra: illuminatio autem, & purgatio semper fit à superiori ad inferiorem iuxta ordinatam prouidentiam: nihil tamen prohibet posse fieri éconuerso, de potentia Dei.

*S. VI. DE TEMPORE VIÆ ANGELORVM,
deque merito, & demerito illorum.*

SI Angeli, tam boni, quàm mali, fuerunt creati in gratia, vt nunc defendo, vtrorūque viæ series sic texenda videtur. In primo instanti suæ creationis receperunt gratiam (ad quam se disposuerunt per proprios actus) & in ipso, tam mali, quàm boni habuerunt actum meriti. In secundo instanti, boni perstiterunt in merito, & mali in peccatum prolapsi, à primo merito cessauerunt. In tertio, tam boni, quàm mali fuerunt in termino, isti quidē supplicij, illi autem præmij. Vnde tres moras æquales vtrisque, & non plures, nec pauciores, assignare oportet; quarum duæ extremæ coextiterunt instantibus temporis nostri: media autem mora, coextitit parti temporis. In instâti enim intermedio, sicut boni Angeli meruerunt per plures actus diuersæ speciei, scilicet fidei, spei, dilectionis Dei super omnia, humilitatis, religionis, &c. Ita & mali in eodem instanti medio pluribus peccatis deliquerunt; videlicet, inmoderato amore sui, inordinato appetitu beatitudinis (quæ potuit esse æqualitatis Dei secundum naturam) superbia, inuidia, odio Dei, &c. Idcirco in eodem instâti, seu mora, pro his actibus, plures mo-

regulas assignare necessarium est. Et licet in primo instanti nullus ex Angelis peccauerit, sicut in ipso potuerunt omnes mereri, & de facto meruerint, ita peccare potuerunt.

§. VII. DE CORPORE ASSUMPTO.

ab Angelo, & de illius missione, ubi dicitur

CVM Angeli sæpius appareant in assumptis corporibus, ipsis uniuntur, nõ tanquam forma subiecto; impossibile enim est, etiam de potentia Dei; nec hypotaticè se ipsis uniendo, licet hoc posset fieri, de eadem potentia solum; sed per definitiuam assistentiam ad illud corpus, vt representando functionem aliquam exerceant. In illis corporibus, (sive antea factis, sive constructis de nouo ab Angelis, applicando passiuæ actiuis) possunt exercere opera vitæ, quæ sunt communia cum non uiuentibus, vt moueri localiter, etiam motu; qui videatur progressiuius, inspirare, respirare, &c. Non autẽ, quæ sunt propria uiuentium, vt sentire, generare, nutrire quātumuis videantur comedere, & corpus augere. Angelis cuiuslibet Chori, aut Hierarchiæ contingit mitti à Deo, sunt enim omnes administratorijs spiritus, vt inquit Paul. ad Hebr. i. sed tamen cum hoc discrimine: quod superiores Angeli mittuntur intra, inferiores extra, ac per hoc saluatur vniuersalitas illius asserti. Hucusque conueniunt omnes. Sed an Angeli superiores vsque ad Dominationes inclusiue, mittantur extra, non est res, certò definibilis. In eo autem, quod omnes mittantur extra, Cherubim quoque, ac Seraphim, præsertim ad altissima negotia, authoritates Sacræ Scripturæ, & Patrum, videntur magis inclinare.

§. VIII. DE CUSTODE, ET LUCE CORPOREA.

SINGVLIS hominibus, singuli boni Angeli tutela res deputantur à Deo ad custodiā, à natiuitate, non à lauacro, sicut aliqui mali permittuntur ad exercitium. Ultra hoc singulis Regnis, aut Prouincijs præficiuntur alij. Tūm singulis naturis, seu speciebus, etiā non videntū, non tamen indiuiduis earum. Custodia boni genij erga hominē, dupliciter fit, vel remouēdo aliqua nociua, ipso ignorante, & merē passiuē se habēte, vel per doctrinā, & disciplinā, & hoc non causādo totaliter aliquā cognitio nē, aut speciē in homine, sed ipsum instruēdo perfectiū, quā alter homo, siue operādo aliquid circa phantasiā, siue circa intellectū possibilē eius, coagēte Angelo ex phātasmatibus, per intellectū suū agentē, cum intellectu agēte sui clientis. Secunda creatura in ordine, & opus (vt aiunt) primi diei, videlicet lux corporea, non est substantia cōplera, neque incōpleta, sed quodā accidens actuum corporis luminosi. Lumen autē est qualitas, non quidem purē realis, sed intēctionalis. Hoc deriuatur à luce, vel à corpore luminoso, per mediū diaphanū, qualiter color, nō qualiter calor, vti species sensibilis, qua videtur ipsa lux, siue sit per radiū rectū, siue per reflexū, siue per fractū. Aliter contingit in vmbra; vbi alterū lumen secundariū, est species deriuata à lumine primario, qua istud videtur in se. Lumen requiritur ad videndū colorē, & lucem, ex parte obiecti, & mediij.

§. IX. DE COELO, ET DE PARADISO

terrestri.

COELI non sunt naturæ simplices, sed compositæ ex forma, & materia eiusdē speciei, cū sublunari:

atque

atq; adeo natura sua simpliciter corruptibiles. De numero coru, nisi in oppositu staret Doctor meus assignas septē mobiles Planetaru, octavū stellatū, quod vocatur Firmamentū, & nonū Chrysalinū (linquo decimū, Trepidationis, cuius non meminit, & vndecimū Empyreum, quod supponit) pace illius, disputationis causa, libenter sustinerē sententiā renascentē, de numero ternario celo rū, & vt euaderē prolixas angustias de Epicyclis, de eccentricis, & concentricis ponere cœlum fluidū, & tenue, per quod discurrunt sydera, & planetæ. Corpora cœlestia agunt in hæc inferiora, etiā animata: volūtātē alliciunt, non cogunt. Paradisus non fuit purē mysticus, sed verus; locus vtique convenientissimus habitationi humanæ, unde non pertingit ad globū lunarē, vbi ignis obesset habitationi: nec ad mediū interstitiū aeris, vbi nimīū frigus. Quantitas eius, tā latē patet, vt caperet tot hominū, qui simul viuerēt, si status innocentie perseverasset. De loco eius, nihil certum. Adhuc extare, credibilius est, ipsū tamen non posse adiri, non ex eo est, quia inacessius nimis, frustra enim custodiretur à Cherub; sed vel quia viæ illius nimis obrutæ sunt ab aquis diluvij, etiā si ipsum nō pertigerint, & hoc sine miraculo, vel quia Deus specialiter impedit eius accessum, & inuentionem.

§. X. DE HOMINE, ET DE STATV
innocentia.

HOMO, primus eius colonus, ex corpore, & anima fabricatus est ad imaginem Dei. Corpus etsi ab anima actuetur, non tamen facit ipsum, sed supponit, ex materia prima, & forma corporeitatis iam coalitum,
prius

prius natura, quam ipsa creetur. Per hanc quamvis cū-
 scribitur imago Dei, non tamen perfecta, sed diminuta. Hæc
 autem imago, qualiscunque sit, non stat in tribus poten-
 tijs animæ: non enim distinguuntur realiter ab ipsa, nec
 inter se, sed in potentijs, ut subsunt actibus; scilicet in
 memoria fecunda, ut est causa intellectiōis, seu verbi
 mētalis, & intellectu, & voluntate, ut sunt causa amo-
 ris. In innocentia fuit homo conditus, non in pura na-
 tura, licet non sine gratia, ut de Angelo dicebamus. In
 hoc statu (ut præscindit à gratia, quod alterius muneris
 est) ultra alia privilegia animam decorantia, quæ consti-
 tuebant naturam integram, pluribus alijs fruebatur ho-
 mo in corpore; non ita tamen, quod esset immortalis:
 nam licet posset ita appellari, quia poterat non mori, nō
 tamen quia non poterat mori: poterat enim pluribus de
 causis. Itaque circumscripta lege Dei circa hominem,
 de non morituro actu, nisi per peccatum, omnibus illius
 status permanentibus, etiam essu ligni vitæ, senio tandē
 confectus moreretur, licet multum serò, si non prius
 transferretur in alium Paradisum exultationis.

*Propugnat in Seraphico D. Francisci Cœnobio, P. Fr. Ioan-
 nes Amator Philosophiæ Lector, sub præsidio R. P. Fr. Di-
 daci de Ganiz, Sacrae Theologiæ Lectoris Primarij, in
 Regio Minorum Cordubensij Conuentu. Die
 mensis Anno 1648.*

VREO illo primordiali tempore, florigeraque mūdi etate, si primus parens diuino obtemperaret præcepto, constans appareret in posteris foelicissimus innocentiae, siue originalis iustitiae status, non iure hæreditario à parentibus deriuatus, sed quia naturæ humanæ in pri-

mo homine donatus, ita in quolibet eiusdem naturæ indiuiduo nomen doni gratuiti retineret. Procreati tunc fuissent filij ex Maris, & foeminae coniunctione; temperata tamen horum libidine, taliter quod rationē pervertere nō valeret. Nascerentur ita parvuli, quod vteri materni sphaera ambiri, ac cōservari naturaliter possent. Ad magnitudinem membrorum, ac molem corporis nō statim, sed decursu temporis ascenderent. Similiter successuē possent acquirere facultates: eo quod nec species rerum, nec habitus scientiarum illis essent coeui: nec ratione status talia essent debita: nec ignorantes possent sanè appellari illorum, quæ pro tunc scire non debebant, & quæ facile possent adinvenire, & perfectissimè percalcare.

II. T H E O R E M A.

P RÆDICTO perseverante statu, soli electi ad gloriam nascerentur. Ex quo videre libet prædestinatos aliquos, qui nunc à Parentibus reprobis or-

E tum

tum ducunt, tunc ex alijs, numero electorum, contentis fore prouenturos. Ibi nunquam permissum maneret vltimo peccare, nec mortale delictum committeretur, etiam ante confirmationem in gratia; essent quidem antea dono perseverantię prauenti; postea verò, confirmatione viatori, possibili, solidati. Quo discriminē vtriusque doni haud obscure apparet; nimirum, ante cōfirmationem iusti permitterentur tentari, licet perseverantię dono ad iniquitatem non relinquerentur extendi, tali ad iuamine suffulti: postea ita essent firmati, vt tentatio ad mortale aliciens bellum contra illos nunquam iniret, illisque tale malum non accederet. Vnde tenemus talem confirmationem, nec coarctatam fore, nec inadipiscibilem viatori elongari, sed mediam carpinus viam cum Doct. nostro subtili, homines illa viarici ætate, deuicta prima tentatione, talem confirmationem adepturos.

III. T H E O R E M A.

TAM gratia sanctificante, quàm originali iustitia Addæ posterius essent conspicui illo aureo sæculo; quæ dona realiter inter se erant distincta; & si neutra dissociari valeret; hoc ratione status, & ex decreto Dei cōtingeret, quo ablato, simpliciter distingui adinvicē nō repugnarēt. Originalis iustitia supernaturale erat donū, appetitū sensitiuū rationi subdens, qua iustitia delectabilis erat homini in vltimū finē tendere, & Dei legē seruare, quā in bonū delectabile appetitus sensitiui inclinare; ex qua potentiæ inferiores, ac sensitiuæ ab appetibili proprio retrahebantur; quæ iustitia, an sit vnum donum in voluntate,

volūtate, an sit plura dona, quibus inferiores potētiae, superiori obediētes, quasi nectareo madescbāt rore, problematicē defendo. Cum prædictis donis stare posset veniale peccatum incorruptum relinquens innocentiae statum, nā ibi quaecunque in ordinatio summā rectitudinē non destrueret, posse ut vtique prius peccare venialiter, quā mortaliter.

IV. T H E O R E M A.

GRATIA, Dei auxilium, primo inhabitualem, & actuaalem secernitur: postea in operantem, & cooperantē gratiam: illa Deus nobis sine nobis, ista nobiscū in nobis operatur; ab his parū dissidēt gratia excitās, & adiuuans, præueniens, cōcomitans, & subsequens. Alia adest diuisio in auxiliū sufficiens, & efficax; primum dat posse operari, infallibilitatē operationis apponit secū dum. Gratia sanctificante rationalis creatura ad supernū finē proportionatur, atque euehitur, pulcher homo apparet, amicus Dei dicitur, invenitur Sanctus, Filius Dei adoptatur, atque Regni Cœlestis hæres instituitur. Ast hæc omnia ex natura rei secluso pacto præstare nō sortitur gratia: nulla siquidem creatura Deum supremū Dominum ita obligare valet, quod ex se condigna existens tale ius in ipsum Deum obtineat. Verūm prædicta claudit gratia adæquatē, moralitate ipsi cœua, ideòque pacto, siue ordinatione diuina, adæquata causa nostræ iustificationis dicitur.

V. T H E O R E M A.

LÆTHALITER peccauit Adamus comedens fructum prohibitum ; non quidem hoc patrauit ex immoderato amore sui (Vt delinquit Angelus) sed ex intemperato amicitiae affectu , nolens uxorem molestia , & tristitia affici ; attamen non carnali vinctus concupiscentia , quam nondum senserat , sed amicabili quadam beneuolentia , qua sæpè deuius homo offendi Deum patitur , ne ledatur amicus. Peccatum hoc grauiissimum dicitur ; sed non ex genere , sicut odium Dei , & proximi , nec contra legem naturæ exitit : imò , si ab illo releges circumstantias , maioris malitiæ apparet Eux peccatum , vtpotè diuinitatis æqualitatem vsurpare volens , ac nimia præsumptione elata mulier credebat hoc esse futurum , hæc sanè in animum Adæ nō irrepere , attamen prædictam grauitatem ortam affirmamus ex circumstantijs excellentiæ , & dignitatis personæ circumspectioris ad resistendū validæ , quæ erat humanæ naturæ physicum , & morale caput , & cui soli fidebatur originalis iustitia , & alia dona sibi , & posteris seruanda.

VI. T H E O R E M A.

NON in aliqua positiua entitate , nec in relatiua dissonantia ad legem , neque in aggregato expositiuo , & negatiuo formalis ratio peccati actualis consistit , sed in priuatione debitæ rectitudinis , quæ debebat inesse actui ; hæc ratio primo , & vniuoce in peccatū cōmissionis , & omissionis diuiditur , illud priuatio rectitudinis
contra

contra præceptum negatiuum, istud contra affirmatiuum præceptum. Non repugnat pura omiſſio culpabilis, ac peccaminosa. Peccatum mortale non diſtinguitur à veniali, ita quod vnum eſt reſpectu finis, & aliud eorum, quæ ſunt ad finem: diſcriminantur ſanè eiufmodi peccata in hoc, quod mortale fit contra præceptum ita rigoroſe acceptum, videlicet neceſſarium ad conſequendum finem ſalutis æternæ: veniale verò non ita fit contra præceptum in ſtriſta ſignificatione ſumptum, ſed contra præceptum, cuius impletio ſolum eſt vtilis ad eundem ſalutis æternæ finem. Reſtitutio igitur vtilis præcepta, quæ per veniale frangitur, dicitur ab Scoto aliquando conſilium, nō quia ſit ab omni obligatione liberum, ſed quia non eſt de neceſſitate ſalutis.

VII. T H E O R E M A.

ORIGINALE peccatum non in priuatione gratiæ, nec in carentia originalis habitualis iuſtitie ponimus, ſed in permanentia morali, & Theologica peccati primi parentis, prout fuit peccatum noſtrum, & à voluntate Adami, vt communi commiſſum, quæ permanentia moraliſ habitualitèr dicitur, naturam actualis peccati ita redolens, vt ſit poſitiua, vel priuatiua, pro diuerſitate opinantium de eſſentia actualis peccati. Nobis actualis peccati rationem in priuatione debitæ reſtitutionis adſtruentibus, conſequenter dicendum eſſe iudico, peccati originalis eſſentiam conſiſtere in priuatione iuſtitie originalis actualis, ſiue debitæ reſtitutionis, quæ debebat ineſſe actui primi parentis, vt noſtro, quæ reſtitutio

rudo iustitia originalis actualis tunc dicebatur. Hæc priuatio per essum pomi vetiti fuit patrata: idèoque inobedientia dicitur. Et hæc traducitur ad posteros, ita quòd si alia peccata commississet, dum de fructu prohibito nò gustasset, non posset illa in filios transfundere, & solum hæc dicebantur personalia.

VIII. T H E O R E M A.

DESCENDIT originalis culpa in homines per naturalem speciei humanæ generationē, hoc est Maris, & fœminæ commixtionis propagationem, à quā labæ, & ab omni ordine ad illam Sanctū Sanctorum Christum Dominum immunem credimus, vtpote non ita prædicta commixtione ducentem ab Adamo immediatum ortum, sed ex Virgineo, virtute Altissimi, fœcundato alveo genitum. In nobis igitur reperitur hæc macula, non per imitationem, sed vt cuilibet indiuiduo naturæ humanæ propria, & ita hæc culpa naturæ noxiæ imitatur vestigia, vt qui naturam, quæ in Adamo erat virtualiter multiplex, nunc in indiuiduis de facto communicatam, ac multiplicatam agnoscimus, originalem ita etiam maculam, quæ vt peccatum nostrum in primo parente virtualiter moraliter erat multiplex, in quolibet naturæ indiuiduo (nisi aliud decretum obstat) extensam multiplicatam, & vnicuique propriam dolentes agnoscimus.

IX. T H E O R E M A.

RATIO capitis physici non erat in Adamo potens transfundere peccatum, benè tamen poenam; attamen

men potestas moralis cum physico capite ita fuit con-
nexa, vt homines, qui in lumbis Adæ prædicto naturali
ordine, & virtute feminali continebantur, essent etiam
moraliter sub illius colligati voluntate: ideòque ratio
capitis physici congruenter non vnum, duos, vel tres ex-
poscebat, sed omnes homines naturaliter propagandos,
ita subordinari obligari, atque includi, eo quod in primo
parenti erant vna eademque natura, ast hoc cum proue-
niat, & impleatur ex pacto, sanctioneque Diuina, nō pos-
sumus negare possibile, puram creaturam ab Adamo
prouenientem naturali ordine, non contrahere origina-
le peccatum: imò firmissimè pro nostra sententia Scoti-
stæ, asseueramus Beatissimam Deiparam, originalem nō
contraxisse maculam, Dei priuilegio, vel ne caderet: quia
debitum proximum habuit, vel ne ad demeritum, & cul-
pam esset colligata in hypotheca volūtatum in Adamo,
vt immincebat: ideòque debitum proximum non con-
traxit, vt innuunt fundamenta Scotica de perfectissima
redēptione, & noster Raimundus Lulius docet diuinitus.

X. T H E O R E M A.

VOLUNTARIVM latè acceptum pro spontaneo,
& coactioni oppositum, reperitur in brutis, ibi si-
quidem à principio viuenti fit actio, præuia cognitione,
licet imperfecta, vbi materialis attingentia finis datur, &
terminatio naturalis appetitus sensitiui ab obiecto, &
phantasmate. Voluntarium strictè, quod à voluntate ac-
tiua pendet, recipiatur cum libero, libertate essentia-
li, quod vniuersaliter de libertate contingentiae non in-
telli.

teelligitur. Affirmamus tamen cum nostro D. sub. in voluntate siue creata, siue increata nullatenus reperiri voluntarium immediatè, & actualis operationis, quod non sit essentiali libertate ornatū. Principium actiuū, prima, essentiali, & adequata sui diuisione, in naturale, & liberum essentiali libertate, partitur: ideoque distinctas potentias respiciunt; naturale ex se, & secundum formam, qua est tale ad vnum determinatur, ad vnūque operandi modum; liberū secundum sua prædicata metaphysica, nec est, nec potest esse antecedenter determinatum ad vnū, sed se metipsum determinat, & applicat in id, ad quod determinatio non præcesserat: hæc natiua ingenuitas, seu essentialis libertas per negationem determinationis cum facultate se determinandi exprimitur.

XI. T H E O R E M A.

PRÆDICTA essentialis libertas per quasdam veluti differentias necessitatis, & contingentiae reperitur contracta. Quod in Deo agnosci valet: actus siquidem Diuinæ voluntatis summè rectus, atque inobliquabilis omnino, obiecto summè bono comparatus, dicitur essentialiter liber, quia se determinat, & simpliciter necessarius necessitate inuitabilitatis omnimodæ, quā sibi imponit Diuina voluntas: at si obiectū infinitū respiciat, dicitur liber, libertate exercitij, siue contingentis terminationis. Hæc igitur secunda libertas est in actu primo Diuina voluntas positiuè indifferens se applicare in contradictoria: at verò in actu secundo est ipsemet infinitus actus, qui ad intra liberè essentialiter, & necessariò terminatur, ad obiecta extrinseca accidentaliter, & contin-

tingenter extensus absque aliquo addito, prout voluntas se determinat, terminationem actus semper sub sua potestate retinens (sic Doct. in pri. dist. 39. quæst. vii. §. *Quantum ad secundum art.* actum liberum Dei exponit) connotatum siue obiectum contingens ad rationem amoris liberi Dei non desideratur, nisi ut manifestatiuum à posteriori sicut effectus: ex quo actus siue creatus, siue increatus dicitur liber, vel ex modo se habendi voluntatis circa illum, vel ex modo quo talis actus voluntatem, ab illa pendens, respicit.

XII. T H E O R E M A.

LIBERVM arbitrium, facultas videlicet actiua cū indifferentia solum in voluntate formaliter consistit. Non repugnat voluntarium sine actu positiuo. Talis negatio, vel omissio, ut sit libera, petit requisita, quæ ad positionem liberam actus positiui præquirebantur. Similiter in Deo non repugnat pro aliquo instanti circa aliquod obiectum cognitum mera, ac libera suspensio actus, ut in reprobatione negatiua. Vterius secundum rationem libertatis physicam, potuit Deus circa decretum creationis mundi negatiue ab æterno se habere, & in tempore decernere, sicut & mutare decretum; at verò secundum rationem moralem, si ista leuitatis vitium, & non comprehensionem rerum arguat, utique Deo repugnat. Potestas deficiendi à rectitudine debita non est in homine pars, nec proprietas positiua liberi arbitrij, sed solum proprietas negatiua limitationis creaturæ. Voluntas est totalis causa sui actus. Actus intentionis est formaliter

proprius voluntatis, sicut & actus electionis. Imperium
monasticum ad voluntatem in recto pertinet, & conno-
tatione ad intellectum.

*Propugnat in Seraphico D. Francisci Cœnobio P. Fr. Bal-
tassar de Porres, Philosophiæ Lector, sub præsidio R. P. Fr.
Francisci de Contreras, Sacræ Theologiæ Lectoris
primarij Granatensis. Die mensis*

Anno 1648.

MAGNO
VNIVERSI MINO-
RVM ORDINIS GENE-
RALI MINISTRO,

EIVSDEM STRENVISSIMO
fulcimento, Prudentissimo Mode-
ratori, benignissimo Patri
nostro

REVERENDISSIMO P. Fr. IOANNI
de Napoles,

EXIMIA ANIMI VIRTUTE CLARO,
avita sanguinis nobilitate conspicuo, cuius
integritas nunquam temerata cultum, quasi
iure, sibi vendicat, & reuerentis animi
demissionem exposcit,

CVIVS. BENEVOLENTIA, ET COMITAS
adfectus sibi conciliat voluntatum, cuius doctrina parit
æstimationem, cuius denique animi præstantiâ, virtutum
omnium maximum ornamentum, ad Cœlum vsque
laudibus non modicis, & si non paribus, au-
rea buccinz, fama celebravit.

HVIC ERGO TANTOQUE PATRI, SERAPHICA
Granatensis Prouincia, has Theologicas assertiones á dist. 1.
tertij ferrent. Doctois subit. vsque ad 22. in filialis
amoris symbolum obiecit, consecrat.

(**). 2. (**)

M A D I O

V I V E R E M M I N O

R A M O R D I N A T I O N E

R A M M I N O

E I V S D E M S T R E N U I S S I M O

foliamento, Prædictio Mæde-

varia, Prædictio Mæde-

varia

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

R A M M I N O R D I N A T I O N E

I. A S S E R T I O.

TVPENDVM Incarnationis
mysterium, cœlitus fuisse com-
 pactum, veritas Catholica sem-
 per erudiuit, quod & si termi-
 nos potentię creatę magnope-
 re excellat, superni tamen Opi-
 ficis imperio. adeò subditatur,
 vt illius interminatę virtuti vl-
 trò, citròque haudquaquam

aduerfetur. Ad conspicuam huius eminentis arcani stru-
 cturam duę congregiuntur entitates, eam affabré conf-
 truentes, prima extat natura humana, altera est Diuinum
 Verbum, quę tanto strictiùs manent vnibilia, quanto lon-
 giùs inter se distare videntur; quapropter vnum caufant
 per se compositum super physicum, normam physicę cõ-
 positionis omnino præcellens. Entitates præfatę in con-
 cõrdiam exiniam redigunt dependentiam humanitatis,
& independentiam Verbi, quarum ista inquietē illius ter-
 minando sub proprietate relatiua ita pacificat, vt nil ad
 perfectē subsistēdū vlteriùs desideret, quin potius quod-
 dam esse sic elatò, sub protectione Verbi congaudet (ad
 quod solummodò neutram potentiam habet) vt propriã
 ferē subsistentiam, obliuisci censeatur.

II. A S S E R T I O.

COMPOSITVM hoc personalitatem Verbi, & na-
 turam humanam essentialitèr obsorues, gratissimè

nuncupatur Christus, quod terminus adæquatus Incarnationis, vt productiuæ extat : terminus verò formalis ab eadem causatus est relatio extrinsecus adueniens omnē entitatem nouam absolutam excludens , humanitatemque, & Verbum mirificè vinciendo , vnā tantū Personam pulchrè constituit. Subtilis Scotus probabiliter defendit nobilem Corporis Christi formationem, temporis cum successione, venustè fuisse patratam, dummodo eam breuius insumpsisse tempus non inficiatur, quā in nostri corporum fictione naturaliter solet impendi. Probabilis tamen ipse Doctor erudit, instantanea mutatione esse fabricatam, quod libentiori animo propugno, quamuis alteram problematis partem prorsus non effugiam. A corporis formatione ad vñionem Diuini Verbi digestè progrediendo , ipsius organizatio naturaliter animationem præcessit : ad istam verò naturaliter Incarnatio fuit secuta; vna tamen, & altera in eodem temporis instanti Diuinitus fuerunt confectæ: inuerso tamen ordine ab Incarnatione ad partes regrediendo , prius adæquata natura, deinde partes, ipsam componentes, à Diuino Verbo perspicuè fuerunt assumptæ.

III. A S S E R T I O.

PRÆTER creatam personalitatem (quæ in negatione actualis, & aptitudinalis dependentiæ equidē consistit) omnia in Christo Domino integrè clarescunt, quæ ad existentiam vsquē homo quilibet ordinatim amplectitur , sine qua non modo Natura Humana non vallet manere , verū etiam alienam (quāuis sit Verbi)
nulla-

nullatenus potest participare, quandoquidem ab ipsa solum ex natura rei formaliter distinguitur. Geminam filiationem in Christo Domino strenue cum Doctore subtili admitto; unam æternam, alteram temporalem, quarum illa ad æternum Patrem, ista vero ad intemeratam Matrem haud dubie ordinant Christum; qui sicut Filius MARIÆ debite nuncupatur, quia ab ipsa est re vera conceptus; ita ea dicitur Mater Christi, quia Deum, & hominem ex suis visceribus veraciter genuit. In his propositionibus, *Deus factus est homo, homo factus est Deus*, eadem prorsus veritas consulget, quæ in istis, *Deus est homo, & homo est Deus*, luculenter apparet. Hæc tamen propositio, *Deus est homo*, est propria, & formalis, absoluteque inspecta, neque per se, neque per accidens, neque necessaria, neque contingens, sed ineffabilis, & substantialis debet appellari. Quod si *homo* secundum se consideretur, dicitur de *Deo*, veluti species de subiecto; si tamen secundum modum se habendi accipiat, enunciat, contingenter.

IV. A S S E R T I O.

NON minus celebris, quam acuta semper mihi visa fuit subtilis Doctoris sententia eleganter docens, Incarnationem quoad substantiam à Deo volitâ fuisse, ante Adam lapsum permissionem, istoque iure, ipsius delicti redemptioni, omni ex parte, non solum obistere, quod sit motuum ad tanti electionem Arcani, verum etiam ei prorsus discovenire unici, medij rationem, quo ipsius substantia mysterij in effectu adipisceretur. Habet
igitur

igitur redemptio Adami rationem finis respectu circumstantiæ passibilitatis Christi. Humanitas Christi inferie intentionis hoc ordine fuit à Deo efficaciter volita, primo ad summam gloriam, deinde ad summam gratiam, postea ad unionem, & filiationem diuinam; serie tamen executionis, quæ inverso tramite incedit, præfata beneficia fuerunt subsecuta: vtraque igitur serie expleta, diuina voluntas processit ad eligendum Christum indignitatem capitis moralis, vt per eius merita tam in Angelos, quam in homines, prædestinationem gloriæ, & gratiæ, cæterorumque supernaturalium donorum, ad illas assequendas inclinantium, liberaliter influeret. Adaptata igitur dignitate capitis in Christo, triplicis causæ excellentiam respectu prædestinationis hominum, & Angelorum, scilicet finalis, & meritoria, quas Apost. ad Coloss. 1. per totum reminiscitur, & exemplaris, cuius monuit ad Rom. 8. propè finem, statim cœpit ipse lucrari; quarum effectibus, in vtramque naturam electorum ordinate influxis, illico Deus voluit permittere Adami peccatum, in cuius remedium, passionem Christi postremo voluit eligere.

V. ASSERTIO.

PACTO præcedentium assertionum luculenter apparet, solius Scoti subtilitatem potuisse, modum ita ingeniosum inuenire, vt plura scripturæ testimonia inuicem sibi ipsis non parum aduersantia, in concordia apte vocauerit; alia, quæ incarnationem, hominum redemptionem, vt motus, clare adscribunt; cætera ipsam a redemp-

tionis

tionis dependentia, absque caligine absolvunt illa applicat sub. Doct. incarnationi quo ad circumstantiam passibilitatis: ista (inuit ipse) ut incarnationi quo ad substantiam sincerè accommodentur: alterutra tamen in sententia adversariorum minime possunt pacificari. Dicant nunc, qui redempti sunt à Domino, suam redemptionem actiuam (quanvis nec moraliter, nec physice infinita sit) ita esse copiosam apud eum, ut non solum de condigno peccatorum debito æquiualeat, verum etiam illud summopere excedat, ut verificetur ad literam illud; ubi abundauit delictum, ibi superabundauit, & gratia; qui excessus, si accipiatur prout geminum respectum dicit ad debitum, scilicet, & creditorem, requirit acceptationem Dei; ut de condigno tali debito æquiualeat; si vero aucupetur cum respectu solum ad delictum, non indiget acceptatione, ut ei correspondeat ad æqualitatem. Cum tamen satisfactio de condigno sine iustitia, & iure reperiri non valeat, asserit sub. Doct. non rigorosam, sed perfectam esse, quæ in redemptione Christi interuenit. Et quamquam non defecissent Deo alij modi ad delendum hominum peccata sine Christi satisfactione (poterat enim in hunc finem, de absoluta potentia, actus puri hominis, ex gratia, ad æqualitatem elicitos, acceptare, vel gratis remittere debitum) voluit culpam per satisfactionem recompensari, quia sic dilexit mundum, ut filium suum vnigenitum daret, ut omnis, qui credit in eum non pereat, sed habeat vitam æternam.

VI. ASSERTIO.

HUMANITAS Christi Domini sicut ab æterno efficaciter præordinata fuit ad gratiam summam,
 sic

sic eam in tempore condecoratē suscepit, non vt dispo-
neretur ad vnionem Verbi (quæ in ordine executionis
ad gratiam supponebatur) sed ad plures effectus , quos
tām in genere formæ,quā efficientis incessanter influxit.
De facto enim gratia habitualis impertita est humanita-
ti Christi Domini, vt sanctitatem,iustitiam,& adoptiuā
Dei filiationem cum iure ad beatitudinem creatam , vt
hæreditatem formaliter ei præberet : efficienter vero
Christus per illam Angelis,& hominibus gratiā, & glo-
riam cōdignē promerebatur. Prædicti effectus tām for-
males,quām efficientes,non ex natura rei proficiuntur
à gratia,sed ei connectuntur ex ordinatione diuina;qua-
propter non implicuit,humanitatē Christi reddi sanctam
per vnionem,aut fruitionem,vel aliā quamcunque for-
mam creatam , si Deus cuilibet earum illos annecteret;
quia tamen non constat eos connexos fuisse vnioni ; &
ex alio capite,humanæ gratiæ.cōuenisse ab omnibus as-
feratur,nō oportet illos separari à gratia habituali Chris-
ti,quæ præter effectusprædictos efficit eandē naturā hu-
manā,ex natura rei,supernaturalem formaliter. Præui-
sis iam hominum culpis , aliud munus gratiæ habituali
Christi, Deus misericordissimē præstitit, nimirum re-
conciliasse cum Deo peccatores, eosque restituere ad
amissam gratiam,& tandem quod ex meritis Christi,ab
ea fluentibus (quę iam sunt passibilia) Deus remittat
peccatum , & conferat eis gratiam formaliter reconci-
liatricē, fidem, spem, & alia dona super naturalia tām
remotē,quām proximē ad iustificationem disponentia,
simul cum applicatione Sacramentorum.

VII. A S S E R T I O.

CONSTAT igitur Christum Regem potius in mundum nobis venisse, quam sibi, quandoquidem sua merita affatim applicuit nobis, nihil sibi de facto promerens, nisi gloriam sui corporis cum dotibus frequentibus ipsum, sessionem ad patris dexteram, sui nominis exaltationem, & tandem iudicariam in viuos, & mortuos potestatem: quæ omnia meruit secundum humanitatem, vt concernentem suppositum; quæ non fuit reddita impeccabilis ex vi hypostaticæ vnionis, sed ratione manutenentiæ diuinæ, fruitioni, annexæ, cum qua compatiebatur libertas tam quoad exercitium, quam quoad specificationē. Vtræque libertas prælibata in suo genere capax fuit ad merendum, & demerendum inhumanitate Christi, quamobrem ex vi illius, Christus cœpit mereri ab instanti suæ conceptionis, ad mortis, vsque instans exclusiue, tam per actum fruitionis secutum ad scientiam beatam, quam actu dilectionis proficiente ex scientia infusa; similiter per actiones ad quas tenebatur ex præcepto, ac demum per opera ad inferiorem portionē spectantia, vt ieiuniū, orationes, pati, &c. Vnde repellendum minimè est à ratione meriti, & redēptionis vulnus lateri Christi insiditum crudeliter post mortem. Humanitas Christi D. sine vnione accepta, incarnationis substantiam de facto non promeruit, quamvis de possibili tale meritum ei neutiquam repugnauerit; cum vnione tamen sumpta, etiam de possibili prorsus obsistebat: de facto autem per resurrectionem meruit illam restaurare, & in vita novas omnes partiales vniones,

quæ ad multiplicationem partium per nutritionem acquisitarum, plurificabantur, continuo etiam promerebat. Circumstantias verò incarnationis antecedentes, quæ eam directè non respiciunt, haud quaquàm meruit.

VIII. A S S E R T I O.

HABITVM charitatis infusæ fateor in Christo, propter necessariam cōnexionem, cum gratia, habentem : inficior tamen ei inexistisse habitus, & actus fidei, ac speciei Theologicos, & ex virtutibus moralibus, eas habuisse assero, quæ statui beatifico, & vnioni personali non obstitabant, imò donis Spiritus Sancti insimul cum gratijs gratis datus fuit micanter perfusus. Obtinuit vltèrius scientiam per se infusam, qua non solum Deum, vt trinum quidditatiuè clarè cognoscebat, verum etiam quodlibet ens supernaturale, siue dicat, siue non, ordinem ad aliquid increatum. Fuit etiam Christus scientia acquisita, tum abstractiua, cum intuitiua seu experimentaliter perspicuè condecoratus, quam proprijs actibus, quantum ad species impressas, & actus secundos paulatim comparauit, licet quantum ad facilitatem, & habitum fuerit ei per accidēs infusa à primo conceptionis instanti. Hac nouit Christus non solum obiecta sensibilia, verum etiam spiritualia, imò & supernaturalia, quæ minùs perfecta fuit, quam Angelorum sciētia. Nullo instanti, ab vnione animæ cū corpore, Christus scientia beata caruit, qua omnia obiecta secundaria solum habitualitèr cognouit, quamquam plura actualiter. Et licet omnia agnosceret actualiter, minimè comprehensionem

sionē haberet. Ex hac scientia, & fruitione animæ Christi debebant redundare in corpus, debito connaturalitatis, gloria, & dotes, quæ ex miraculo fuerunt impeditæ ob exercitium passionis, fuit tamen naturalis illa resultantia, in egressione ab utero, lapidum euasione, transfiguratione, & alijs casibus in Euangelio relatis.

IX. A S S E R T I O.

CH R I S T V S vt homo, in omnia temporalia mundi Regna habuit iurisdictionem, & supremam potestatem: vnde omnium Regnorum temporalis Rex, & omnium rerum in illis contentarum, vniuersalis Dominus est appellandus. Fuitque verus Sacerdos in æternum secundum ordinem Melchisedech, imò fuit sacrificium, quod semel cruentèr obtulit in Ara Cruzis pro peccatis ante Baptismū cōmissis, & in Eucharistia quotidie etiam pro mortalibus post Baptismū cōmissis, pluriès inacruetèr offert, quod non tantum nobis, verūmetiā sibi prodest aliqualiter. Cum regali magnitudine Christi D. stat quod in rigore servus Dei sit secundū humanitatē, servitute opposita libertati, sicut ceteri homines; ex qua, vt viator, suppliciter Patrē in terris orauit, quāquā petitiones inefficaces, & cōditionatæ eius non exaudirētur, sicut fuerūt exauditæ efficaces, & absolutę. Etiā in Cœlis pro hominib⁹ clemētèr interpellat, quia est advocatus noster erga Patrē. Tām in parte sensitua, quā rationali fuit in Christo veré timor circa discōveniētiā suę mortis, vt absentis; & circa eandē, vt instantē, & prementē habuit veram tristitiā in vtraq; & tā ista, quā illa in qualitate, seu passione causata ex cognitione mortis, & nolitione ipsi⁹ in appetitu

petitu sensitiuo, & rationali suscepta, cōsisterunt, sicut in qualitate veri dolores in potētia tactiua solū recepti, etiā stabāt: atq; ob maiorē cruciatū pro homine perferendū, gaudio, & delectatione, ex fruitione prodeūtib⁹ voluit priuari.

X. A S S E R T I O.

QUAMVIS Christus vt constās humanitate, & personalitate diuina obsequētēr latría adoretur, tamē sola personalitas Verbi est obiectū per se primariū, humanitas verò obiectū per se secundariū hui⁹ inclytæ adorationis. Et quia intellect⁹ pōtest præscindere humanitatē à Verbi vnione, etiā volūtas potest adorare illā absq; Verbo: sed qua adoratione? dico hyperdulia. Alia verò à Christo, quæ ipsū vnione cōtinētię cōtegerunt, adoratio nē latría nō propter se, sed propter Christū conveniēter terminant. In triduo mortis Christ⁹ nō fuit homo, cuius corpus idē numero immutabiliter perstitit mortuū, ac vi uū: & quāquā resurrectio celeritēr nō occurreret, adhūc ei non fuisset datū videre corruptionē, quod virtute noui miraculi opportunē accidit: & casu posito, quod incineraretur, in instāti fuisset à Deo supernaturaliter restauratū, & animæ reunitū, vt in resurrectione generali de ceteris hominib⁹ indubitātēr assero; ex qua reuisione, cadē numero humanitas resultat, quę persistebat ante corruptionem.

Propugnat in Seraphico. Diui Frāscisci Cœnobio, P. Fr. Ioannes de Cæsta, Philosophiæ Lectōr, sub præsidio R. P. Fr. Ildephonsi de Vargas, Sacræ Theologiæ Lectōris iubilati, & à consilijs S. Inquisitionis Qualificatoris. Die

Menfis

Anno 1648.

SERAPHICÆ
SPHERÆ SPLEN-
DESCENTI LUMINI, VI-
VO TOTIVS PIETATIS, ET
VIRTVTIS TYPO.

REVERENDISSIMO P. N. Fr.
Ioanni de Palma, totius familiæ cis montanæ
Ordinis Minorū Commissario Generali me-
ritissimo, olim á piētissima Maiestata Hispaniarum
Reginæ D. D. Ysabelis de Bor-
bon, nunc ab earundem

HISPANIARVM SERENIS-
sima Principe in confessorium electo,
non euecto, Seraphica nostra Gra-
natensis Prouincia,

PROPVGNANDA HÆC THEO-
logica á 23. dist. tertij sent. doct. sust. vs.
que ad vltimam, obsequens ergo
benerabunde sistit.

(.?.)

RATIONALIS animæ in mirifico ædificio, quod Artifex supremus CHRISTVS IESVS fabricatus est, iure optimo fides fundamentum appellatur, cui diuina gratia, ceteræque virtutes, quibus, in dies euehitur huius structura ædificij, donec Cœlestis gloriæ culmen attingat, præclarè innittuntur. Propter quod *substantiam, seu*

basim, & fundamentum sperandarum rerum, ipsam Apostolus appellauit. Cuius materiale obiectum primarium existit Deus sub ratione Deitatis, ad quem, vt ad primū subiectum attributionis omnia reuelata ordinantur: cætera verò credibilia à Deo reuelata, & nobis proposita, obiecti materialis secundarij ratione fruuntur. Est autem obiectum formale adæquatum, seu motiuum fidei Diuinæ tantum veritas in dicendo, siue autoritas Diuina, quæ formaliter, & in recto ex summa Dei sapientia, summaq; eius bonitate coalescit: quare nec fallere, nec falli potest Deus nobis reuelās mysteria credibilia. Alia verò ad fidem spectantia, nēpē reuelatio actiua, & passiua, autoritas Ecclesiæ, & eius testimonium, habitus infusus, & specialis Dei illustratio, formalis obiecti rationem nullatenus intrant, sed tantum conditionis sine qua non munus exerceant, vnde fidei vltima resolutio solum fit in diuinam autoritatem, tanquam in obiectum formale adæquatum motiuum, in reuelationem verò crea-

tam,

tam, tanquam in conditionem applicantem, in Ecclesia tandem authoritatem, vt in proponentem regulam.

II. P R O P V G N A N D V M.

REVELATIO actiua, seu diuina locutio formaliter sumpta, non est actus Dei ad intra intellectus, aut voluntatis diuinæ, sed actus Dei ad extra, quo per executiuam potentiam signum aliquod causat, vt rem audienti manifestet. Passiua verò reuelatio, perceptio, seu auditio est diuinæ locutionis, sine actiue reuelationis, & actus nostri intellectus, ad ipsius primam operationem pertinens, qui apprehensio obiecti reuelati appellatur. Obscuritas, & ineuidencia, ita intrinseca, & essentialis est obiecto fidei, & actui eius, vt non solum naturaliter, sed neque de potentia absoluta simul stare possint fidei assensus, & scientiæ intuitiue, seu visionis actus in eodem intellectu, circa idem obiectum; non tamen sic pugnat assensus fidei cum abstractiua scientia eiusdē obiecti, neque assensus Theologicus, & fidei assensus respectu eiusdem oppositionem dicunt: & si habitus fidei, & luminis gloriæ habitus in Beatis non reperiuntur simul, simul Diuinitus reperiri non implicat. Vnius autem habitus actus, cum opposito habitu naturalem haud dicunt impossibilitatem: esto tamen habitus supernaturales fidei infusæ, acquisitæque fidei habitus specie differant, eorum adhuc actus nullatenus specie propria physica discriminantur: quinimò eodem numero actu potest quis credere, & ex asserentis testimonio, & iuxta inclinationem fidei infusæ.

III. PRO-

III. PROPVG N A N D V M.

DIVINA Fides prima virtus Theologica, non perfectionis, sed originis prioritate, vna, specie infima extat, fuitque in omnibus fidelibus, tam Angelis, quam hominibus: & non solum hominibus in statu naturæ institutæ, seu innocentie, sed etiam naturæ lapsæ, & tam in statu legis naturæ, quam Mosaicæ legis. Cuius specifica vnitas habetur formaliter ab ipsamet entitate fidei, & extrinsecè ab vnitate obiecti motiui, quæ specifica vnitas adeò infima est, vt nec de posse Dei, alia diuersæ speciei dari queat. Vnde Fides Catholica, & vniuersalis à fide particulari supernaturali, specie non differt, neque habitualis fides in pluribus hominibus, nec actualis in eodem homine, est vna numero, sed multiplex: discursiua formaliter non est fides: virtualiter verò sic; neque est speculatiua simpliciter, nec practica simul, & speculatiua; est tamen simpliciter practica: quamuis secundum quid, vel secundum aliquas veritates speculatiua dici valet. In fidei assensu, intellectus non causa instrumentalis, sed principalis, & ipso habitu fidei principalioris causæ sortitur munus, & licet secundum extensionem, fides sit qualitas simplex, secundum intensionem tamen, seu inesse rei, non est simplex qualitas, sed per additionem gradus ad gradum augetur, atque intenditur non in infinitum, etiam sine categorematicè, sed vsque ad certum, & determinatum gradum finitum.

IV. PROPVG N A N D V M.

HABITVS supernaturalis fidei intenditur, non solum per fidei actus: verum etiam per spei, & charitatis

visibilem esse, formamque visibilem habere, qua visibiliter fideles in vnum corpus adunantur per. externum scilicet Dei cultum, Deique externam professionē: quoad aliqua tamen non est visibilis Ecclesia, quod enim sit in ipsa vera Apostolorum doctrina, & fideles inter se vna fide, & charitate vniantur, de fide tenemus. Huius corporis membra esse solum viros perfectos, aut solum prædestinatos, vel etiam tantum iustos, error est ab Ecclesia damnatus: peccatores enim Catholici illius sunt membra; item excommunicati, si fidem habeant, & aliquomodo hæretici ratione characteris, catecumeni autem non in actu, sed in potentia, Ecclesiæ membra appellandi sunt. Vna est, & fuit Ecclesia ab initio mundi, & vsque in finem durata est; Pontifici Summo, vt suo capiti Ecclesia subditur vniuersalis, cuius autoritate concilium congregari potest, quod sic vnitum, finitum, & à Pontifice approbatum, in rebus fidei, & morum ad vniuersalem Ecclesiam pertinentium, errare haud potest, nec vquam hæcenus vlius errauit. Summi Pontificis potestas, quam super omnes Sacerdotes, & Episcopos habet, per quodlibet peccatum læthale non amittitur, si tamen hæresis publicæ sit peccatum, ipso facto depositus non est, sed deponendus. Asserere Pontificem errare posse in alicuius Sancti canonizatione, esto hæreticum non sit, impium tamen est, temerarium, & scandalosum.

VI. PROPVGNAVDM,

SPES virtus est Theologica, à fide, & charitate realiter distincta, specie quoque diuersa, quæ ex subiecti potentia non educitur, sed creatur, & infunditur à Deo, cuius

ius formale obiectum motuum est Deus, vt bonum nobis; non quod *h. nobis* sit ratio formalis ex parte obiecti, est enim circumstantia *cui*; vnde eadem omnino ratio formalis obiecti extat respectu charitatis, & spei, quamuis diuersa conditiones reperiantur in spei actu, quæ in actu charitatis haud inueniuntur: neque in Deo duplicem adstruimus bonitatem, alteram, quæ sit in se bonus, sibi que conueniens, & aliam, quæ sit bonus nobis, conueniensque nobis, sed eadem Diuina bonitate est sibi, & nobis conuenientissimus, summèque perficiens, quæ quidem vt ad nos respicit, respectum rationis à potentia collatiua voluntatis causatū dicit: nec propterea spei actus est vsus, sed actus desiderij, nec obiectum talis actus est bonum vtile distinctum à bono honesto, sed est ipsum bonum honestum secundum se ex circumstantia *cui* nobis applicatū per respectum rationis. Beatitudo nostra formalis nullo modo ad obiectum formale spei attinet: cetera omnia, quæ ad spem pertinet, nempe obiecti absentia, illius possibilitas, futuritio, atque arduitas, spei actus, rationes formales siue obiectiuas nullatenus ingreditur: circumstantiæ tamen, siue conditiones obiecti tantummodo appellari possunt: ad huius virtutis materiale obiectum spectant corporis resurrectio, status illius gloriosus, auxilia item Diuina, & media beatitudinis ad consequitionem necessaria, & ipsa formalis beatitudo.

¶ *PROFUGNANDUM.*

EFFICIENS causa habitus supernaturalis spei solus est Deus, vt author supernaturalis, qui quidem
habi-

habitus (idem dic de habitu fidei, & charitatis), est ens supernaturalē quoad substantiam, habens esse per creationem ad quam nulla creatura etiam, vt instrumentū physicum, & propriē dictum attingere valet; non autem sic actus spei supernaturalis est, neque habitus acquisitus spei; quem, præter habitum infusum, dari defendimus. Huius virtutis formalis causa intrinseca est ipsius essentia, seu prædicata essentialia: formalis verò extrinseca charitas est omnium virtutum forma, & Regina; finalis autem causa principalis est ipse Deus, vt obiectum beatificum, siue vt bonum nostrum bonitate essentiali, seu radicali, minus principalis nostra felicità, seu formalis beatitudo: causa materiali propriē dicta carer, latē verò sumpta prout est idem quod subiectum, in quo recipitur, est nostra voluntas, non vt irascibilis, sed vt cōcupiscens est, non vt dicens iustitiæ affectionem, sed secundum affectionem commodi. In spei virtute datur medium non quidem ex parte obiecti, sicut reperitur in alijs virtutibus moralibus, sed ex parte actus, non quod actus vitiosus sit ex nimia intentione, aut remissione, sed ratione adiuncti, in illo potest esse excessus, vel defectus, vt si quis vellet sine meritis sperare, vel habens merita beatitudinem non sperare; vnde medium in his virtutibus infusis non est ex parte obiecti, sed subiecti, vel actus.

VIII. *P. R O. P. V G N A. N D V M.*

Ad rationem Theologicæ virtutis tres simpliciter necessarie sunt conditiones; prima, quod habeat Deum sub ratione aliqua propria Dei pro primario ob-

lecto; secunda, quod innitatur voluntati Diuine, vt prima regulæ humanorum actuum; tertia, quod immediata infundatur à Deo, vt à causa efficienti supernaturali. In beatis defacto non dantur actus, nec habitus spei; de possibili tamen inesse non repugnat habitus, & aliqui actus circa aliqua materialia objecta, scilicet circa corporis gloriam, atque circa aliorum etiam gloriam essentiali. Verùm hæc omnia de facto sibi, & alijs desiderant beati ex charitatis affectu, fidei enim visio, spei verò tentio succedit: vnde in Christo Domino neque actum, neque habitum spei concedimus, & licet verum sit damnatos habere non posse spei actum, nec in ipsis habitum spei remanere, de potentia absoluta non dubites habitum spei reperiri posse, & si ipsis facta esset ex diuino beneficio reuelatio, quod possent ab illis poenis liberari, actum spei elicere valerent. Si tamen alicui viatori facta foret sue damnationis absoluta reuelatio, ceteris manētibz sicut antea, nempe spei habitu, sufficientibusque auxilijs non solum actum spei elicere posset, sed etiam ad id ex præcepto teneretur. Spes per actum, non solum desperationis, sed præsumptionis deperditur; & licet præsumptio, quæ beatitudinem sine meritis sperat ex gratia, cum infidelitate per se reperiatur, peraccidens esse potest sine illa, & expelli habitum spei manente fidei habitu.

IX. PROPUGNANDVM.

CHARITAS, quam D. Chrysost. *bonarum omnium caput, radicem, fontem, atque parentem* appellat, est tertia virtus Theologica etiam in gradu remissa, & habitus

tus supernaturalis iustis inherens, cuius materiale obiectum in primum, & principale, atque secundarium, ac minus principale secatur, illud est Deus sub ratione Deitatis, hoc, ipsius diligenti persona, proximus, & dona, tam supernaturalia, quam naturalia, quæ ex motu, & obiecto formali charitatis diligi possunt. Formale verò obiectum est Deus, ut est in se bonus bonitate essentiali, ab attributis ex natura rei distincta: actus charitatis viæ, & patriæ distingui, vel non, specie, problema Scoticum est, & utrumque à nobis æqualiter defensandum: habitus verò charitatis, tam in viâ, quam in patria, non solum specie non distinguuntur, verum nec numero differre asseueramus; primus quidem supernaturalis est formaliter, & intrinsece, secundus verò nullo modo; dari autem habitum charitatis acquisitum, per quem Deus super omnia diligatur ex actibus purè naturalibus, & ex meritorijs generatus, propugnamus; habitus verò iste acquisitus à supernaturali, & infuso realiter, & specie differt, neque iste acquisitus forma dicitur aliarum virtutum, sed supernaturalis, & infusus.

X. PROPUGNANDVM.

QUAMVIS charitas forma sit cæterarum virtutum, & earum actuum, non solum virtutum moralium, sed per se infusarum, cæterum reliquæ virtutes infusæ absque charitate veræ sunt, & propriæ virtutes inesse physico, aut naturæ, licet non inesse moris, seu inesse meritorio de condigno; nec aliæ virtutes ab ista inesse physico pendent inferi, aut conservari.

esto

est charitas, tam inesse moris, quam in esse physico perfectior sit ceteris virtutibus, tam supernaturalibus, quam moralibus. Charitas, qua Deum, & proximum propter Deum diligimus, unica est speciei infimae unitate. Habitus infusus charitatis (idem de ceteris habitibus per se infusis dicimus) efficienter concurrere cum potentia ad substantiam actus, vel tantum admodum ipsius, aut nullo modo in genere efficientis ad actum concurrere, utrumque defendi potest in nostri Doctoris subtilis sententia: & licet probabilius sit ad actus substantiam, vel modum effectiue concurrere, quam omnem effectuum concursum illi denegare, hoc secundum in presenti nouiter assumimus defendendum. Habitus vero naturales ad ipsorum actuum substantiam, vel modum tantum cum potentia concurrere, utrumque est probabile; admodum tamen actus scilicet ad faciliter delectabiliter, prompte, & expedite solum concurrere, Scoto, & nobis probabilius est.

XI. P R O P V G N A N D V M.

CHARITATIS supernaturalis immediatum subiectum, non educationis, sed inhesionis est potentia volitiva: nullatenus etenim ex potentia subiecti educitur, sed immediate à Deo per creationem fit; actus vero charitatis (quos supernaturales, authores, vocitant) intrinsecè, & quoad substantiam supernaturales haud sunt; sed quoad modum tantum superant naturales vires: sunt enim de condigno meritorij gratiæ, & gloriæ; vnde actum charitatis purè naturalem; & charitatis actum merito-

ritoriū secundum inclinationem habitus charitatis elicium, vt tales sunt, essentialiter, & specie physica non differre defendimus, neque inesse moris propriē differre specie, iuxta Doctoris subtilis ipsissimam mentem defendamus; habitualis gratia, & charitas infusa, neque essentialiter, nec realiter, nec ex natura rei formaliter discriminantur, sed tantum rationis ratiocinatæ distinctione gaudent: gratiam habitualem esse principium essendi in animæque substantia subiectari, charitatem verò supernaturalem esse principium operandi, esseque in voluntate, vt in subiecto falsum existimamus, vtriusque enim idem est munus, idemque subiectum immediatum, nempe voluntas, quæ charitas, vel gratia homini non tribuitur iuxta ipsius physicam capacitatem, sed iuxta moralem, & meritoriam dispositionem ex auxilio actuali elicitam.

XII. P R O P V G N A N D V M.

H VIVS Diuinæ charitatis intensio per additionem noni gradus ad gradum fit: secus autem circa obiecta materialia extensio, quilibet siquidem gradus charitatis, quamuis remissus versari potest circa plura obiecta materialia propter Deum amabilia. Quicumque charitatis actus, siue habitus æqualis in intensione, siue intensior, seu remissior, gratiæ, & gloriæ meritorius est, & per illum habitus charitatis augetur; per aliarum etiam virtutum actus, tam supernaturalium, quàm moralium à iusto in finem supernaturalē ordinatos intenditur charitas: multiplicatio item bonorum operum, illorū magnitudo.

nitudo, excellentia, & continuatio, quæ à iusto fiunt ex gratia ad maius meritum, & augmentum charitatis conducunt: taleque augmentum statim à Deo in hac vita cōfertur: præterea circumstantiæ illæ, quæ in ordine gratiæ reddunt actum iusti moraliter meliorem, ac magis æstimabilem, iuvant ad promerendū maius augmentum præmij; nunquam tamen charitas in infinitum valet augeri, nec Christi charitas, seu gratia in infinitum fuit intensa: habet enim determinatum gradum finitum, & summū, quem progredi, nec de potētia absoluta valet: per quodlibet mortale peccatum charitas destruitur; per venialia autem, nec destruitur, nec minuitur; oppositio enim moralis (non physica) charitatis cum peccato, de mortali solum intelligenda venit.

*Propugnat in Seraphico Divi Francisci Cœnobio, P. Fr. Petrus de el Castillo, Philosophia Lector, sub presidio
R. P. Fr. Francisci de Resa, Sacre Theologiae
Lectoris. Die mensis
Anno 1648,*

CLARISSIMO VIRO

AB ANTIQVO
SVAE GENTIS

SPLENDORE SPECTABILI,
à morum probitate, & proprię virtutis
claritudine spectatissimo, nostro
adm. R. P. Fr. Iosepho de Horozco,
inter Minervæ laureatos doctissimo
Theologiæ Magistro, Castellanae Pro-
vinciæ Consiliario, & nostræ latum
Zodiacum solis instar peragratum,
coruscisque fulgoribus in lus-
tratum commisso.

SERAPHICA NOSTRA GRANA-
tensis Provincia, Theologica hæc certamina
à 1. distinct. quarti sent. doct. subt. usque
ad 12. libens consecrat, obse-
quiosa offert.

(* * *)

CHRYSTIE'S

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

THE GREAT BRITAIN

I. CERTAMEN.

IISSIMVS ille Samaritanus, homini viatori ab Hierosolymis descēdenti, in sœuissimisque prædonum, nequitiarum nempè Spiritualium manus, incidenti, omnique gratuito dono spoliato, ac peccatorū vulneribus confoso, affectu miserationis compatiens medicinā

attullit efficacem. Adhibens namque cōtra læthalia vulnera, alligamenta, in remedium, tām originalis, quàm actualis peccati, Sacramenta vti verus Deus instituit. Cū enim peccati vulnus gratia sanetur: gratia autem sit per se terminus creationis; creare verò, seu terminum creationis, physicè attingere, minimè possit aliqua creatura, non solum vt principale agens, sed neque vt instrumentum quacunque spectata potentia, vel eleuatione possibili: hinc solus Deus, sicut & gratiæ est, & potest esse principalis Sacramentorum author; instituens conferendæ gratiæ aliqua sensibilia signa (vtpotè viatoribus cōmoda) quæ ex sua diuina ordinatione significant, quod conferunt. Vnde inter omnes Sacramenti definitiones, hæc Scotica venit præferenda: *Sacramentum est signum sensibile gratiam Dei, vel effectum eius gratuitum, ex institutione Diuina efficaciter significans, ordinatum ad salutem hominis viatoris.*

II. CERTAMEN.

FOELICISSIMVS innocentiae status, si perseueraret, nulla forent necessaria Sacramenta, conditioni namque illius repugnarent, quae sunt instituta in remedium peccati, & alia superfluerent. Post hominis verò lapsum, congruentissima diuinæ pietatis ratione, afferendum censeo, pro cuiuslibet legis tempore, in remedium saltem originalis peccati, institutum fuisse à Deo Sacramentum propriè dictum: indeque Sacramentum legis naturæ constasse aliquo sensibili signo conferente ex opere operato gratiam, sicut in lege scripta contulit circumcisio: vnde Sacramenti ratio vniuoca est, tam his, quam Sacramentis nouæ legis, & inter hæc, & illa, non est discrimen, penes conferre, vel non conferre gratiam, causare, vel non causare illam physicè; nullum enim Sacramentum causat gratiam physicè; licet enim dicantur, gratiam, continere, & causare, tantummodo gratiâ moraliter causant; sunt namque instrumenta moralia illius, vti dispositiones actiuæ, ad quarum positionem, ex præsupposito pacto infalibiliter assistens Deus, causat in non ponentibus obicem gratiam, cuius sunt Sacramenta signa practica determinatè efficacia: quæ determinata efficacia est in Sacramentis virtus illis tributa à Deo, intuitu Passionis Christi Dñi, qui est causa meritoria Sacramentorum.

III. CERTAMEN.

CIRCA hominis lapsi reductionem ad finem, Deus ordinatè procedens, à minus perfecto ad perfectius
pro-

progreditur: quapropter, sicut inter omnes leges à Deo
 latas lex gratiæ est posterior, ita & perfectior est: indeque
 cum plura, & perfectiora adiutoria, ad sui observantiam
 requirat, congruentissimè sunt pro lege noua à Christo
 Domino instituta, perfectiora, & plura Sacramenta: per-
 fectiora, quia perfectius continent signatum, perfectiorè-
 que conferunt gratiam: per quod discriminantur à Sacra-
 mentis propriè dictis, tã legis naturæ, quàm scriptæ. Plu-
 ra, quia septem: videlicet Baptismus pertinet ad spi-
 ritualem hominis generationem: Eucharistia ad spiritua-
 lem nutritionem: Confirmatio ad roborationem: Pœ-
 nitentia ad lapsi reparationem: Extrema vnctio ad fina-
 lem præparationem: Ordo ad bonum communitatis fi-
 delium, penes multiplicationem in filiis specialiter Cul-
 tui Diuino dicatis: Matrimonium ad multiplicationem
 filiorum inesse naturæ, quod supponitur ad gratiam: vn-
 de manent septem signa septiformis gratiæ Dei: Sacra-
 menta namque in recto significant, non gratiam, sed ef-
 fectum peculiarem illius, ad quem tribuendum sunt in-
 stituta, constantque tam rebus sensibilibus, quàm verbis,
 & res sortiuntur aliqualem rationem, licet non propriè,
 & vniuoce dictam, materiæ, & verba formæ, quod intel-
 lige respectu substracti, quod est fundamentum relatio-
 nis signi, quæ in omnibus Sacramentis est ratio formalis
 constitutiuæ.

VI. CERTAMEN.

BAPTISMVS nouæ legis Sacramentorum, & pri-
 mum, & ianua, pro materia remota, aquam natu-
 ralem simplicem, & vsualem requirit; pro proxima,

ablutionem , siué immersione , siué asperione , vna vel trina , factam à ministro , & in baptizato immediatè acceptam , quapropter puer in ventre matris exsistens , vel corio inclusus , nisi aliqua eius pars appareat , baptizari validè non potest ; neque etiam baptizandi causa , demergi é ponte in altum fluuij , vel ex ore putei in profundum , non solum , quia illicitè , sed etiam , quia invalidè fiet , cum neutra sit ablutio Sacramentalis . Huius Sacramenti forma sunt illa verba : *Baptizote in nomine Patris , & Filij , & Spiritus Sancti , Amen .* Quàm formam , vt iacet , tenetur observare , qui ex officio administrat in nostra Romana Ecclesia , sed hoc , necessitate præcepti , non vero Sacramenti cõficiendi : quântumvis enim varietur accidentaliter forma , dũntamen substantialiter invariata permaneat , validè confertur Baptismus ; cuius effectus primarius est remissio originalis peccati , secundarius , actualium , etiam quoad pœnam ; & licet baptismalis gratia sit in omnibus baptizatis equalis ex parte Sacramenti , benè potest maior conferri alicui , non solum adulto , propter meliorem illius dispositionem , sed etiam paruulo , propter merita Christi applicata ex speciali bencuolentia Dei circa talem paruulum .

V. C E R T A M E N .

EVACVAVIT circuncisionem Baptismus , illamque inutilem reddit , non tamen hoc fecit à prima eius institutione , imò neque immediatè post mortem Christi Domini , sed post sufficientem illius , & nouæ legis promulgationem ; quo autem tempore cœperit

cœperit tam lex vetus , quàm circumcisio , esse mortifera , non constat ex sacra pagina , de fide tamen est, abrogatam , & mortiferam , modò existere ; manetque Baptismus necessarius , non solum necessitate finis , sed præcepti obligandi omnes , etiam alias iustificatos , ad sui susceptionem. Cum verò adultus rationis capax sit voluntatis suæ arbiter constitutus, indeque iuxta Augustinum, accedens ad Sacramenta fidelium non possit inchoare nouā vitā, nisi cum veteris poeniteat , hinc præter voluntariam Baptismi susceptionem (sine qua voluntate Baptismum non recipiet) debet huiusmodi adultus, non solum per non complacentiam præteritorum delictorum , sed ad minus per supernaturalem attritionem, (quæ etiam existimata, vt talis sufficiens dispositio est) accedere dispositus, vt gratiam baptismalem consequatur; nam si fidè accedat, obstante sacrilegæ fictionis obiectione, gratiam non recipiet, consequetur tamen, recedente fictione, ad quam , & eius peccatum tollendum necessaria est poenitentia sacramentalis, si adhiberi potest.

VI. CERTAMEN.

PARVULOS validè Baptizari, neque expectandum esse quod perveniant ad usum rationis adimpartiendum eis Baptismi beneficium, sacrosancta Fides docet. Parvulis namque vti propriæ voluntatis , & dispositionis incapacibus , ad hoc, vt effectum salutis consequantur , sufficit susceptio Baptismi administrati à quolibet habente intentionem faciendi , quod facit Ecclesia, & quamvis si filij infidelium existant, illicitè , rementi-

nuentibus parentibus , baptizabuntur à priuato propria
vteute authoritate , nihilominus validus erit Baptis-
mus. Quod si tales infideles sint subditi dominio alicu-
ius Principis, non solum validè , sed etiam licité , pos-
sunt eorum parvuli , parentibus renuentibus baptizari
de mandato Principis , qui bona cautela prouideat , &
eorum vitæ temporali, & educationi spiritali. Imprimi
in Baptismo , sicut in alijs initerabilibus Sacramentis,
character , quod est quoddam spirituale , & indelebile
signum, secundum fidem est certum; in quo tamen con-
sistat character opinionibus subiacet, sit né forma abso-
luta, vel relatiua? Apud Scotum problema, probabilius
tamen est consistere in quadam relatione extrinsecus ad
veniente subiectara in voluntate , & causata immediatè
à Deo in anima recipientis Sacramentum initerabile.

VII. C E R T A M E N.

MAGISTRI vestigia sequens subtilis Doctor
agit post Baptisimum de Confirmationis Sacra-
mento , ipsumque sic rectè definit : *C nfirmatio est vnctio*
hominis viatoris aliquialiter consentientis , vel libero arbi-
trio nunquam usi, facta in fronte in figura Crucis cum Chris-
mate sanctificato à ministro idoneo, simul cū intentione debita
in ungente, & verba certa proferente: significans efficaciter,
ex institutione diuina , vnctionem animæ per gratiam robo-
rantem, ad confitendum cum constantia fidem Christi. Mate-
ria illius remota est chrisma confectum ex balsamo , &
oleo oliuæ sanctificatum ab Episcopo , vel à Sacerdo-
te simplici , cui potest à Pontifice talis benedictio com-
mitteri:

mitti: proxima verò materia est vnctio faciendâ ab Episcopo, vt à ministro ordinario, quæ tamen ex delegatione Pontificis potest ritè fieri à quocumque Sacerdote, cui committi potest administratio Confirmationis: cuius forma sunt illa verba: *Signo, vel consigno te signo Crucis, confirmo te Chrismate salutis, ve. sanctificationis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Amen.* Exceditque secundum aliquid Baptismum, simulque exceditur à Baptismo, Confirmatio, & cum in ipso imprimatur character, iterari non potest: si tamē scienter iteretur, & si peccato obnoxius maneat iterans, non tamen incurrit aliquam pœnam canonicam, sicut iterans Baptismum incurrit.

VIII. C E R T A M E N.

DIVINISSIMUM Eucharistiæ Sacramentum: *Est signum corporis, & sanguinis Christi, veraciter contenti sub speciebus panis, & vini post consecrationem factam à Sacerdote, ex institutione diuina veraciter significans corpus, & sanguinem Christi sub eis realiter contineri.* Cum verò de ratione Sacramenti sit esse signum sensibile, inde hoc Sacramentum in recto consistit in speciebus, quæ quamvis sint plures non solum numero, sed specie constituunt Sacramentum vnum vnitæ integritatis. In hoc autem Sacramento, quod est permanens, verba non sunt forma illius in facto esse, sed tantū via ad fieri illius, quæ est consecratio (moraliter intellige, non physicè.) Verba autem præcisè requisita ad consecrationem corporis sunt: *Hoc est Corpus meum.* Particula namque enim, solum requiritur necessitate præcepti, tam in hac forma consecra-

secrationis sanguinis , quæ præcisè consistit in illis ver-
bis: *Hic est Calix sanguinis mei.* Cætera namque sequentia
necessitate præcepti requiruntur , non vt spectantia ad
integrandam substantialiter formam. Instituit Christus
D. hoc Sacramentum in vltima Coena , consecrauitque
verbis, & iisdem, quibus modo Sacerdotes consecrant.

IX. C E R T A M E N.

V E R B A consecrationis debent dici recitatiuè,
& in persona Christi, ac proinde ante illa debēt præ-
mitti illa verba Canonis: *Qui pridie, &c. Et simili modo,*
&c. Si enim omittantur, hæc, vel æquipollentia, dubium
omnino manebit confectum esse Sacramentum, ad quod
conficiendum, etiam requiritur , quod verba consecra-
tionis significatiuè dicantur, quamvis eorum vera signi-
ficatio non detur ante vltimum instans completæ prola-
tionis; indeque non efficiunt verba, vt vera, sed, vt neu-
tra hoc Sacramentum : quod est institutum per modum
conuiuij spiritualis ad nutritionem animarum per aug-
mentum gratiæ, vnde cum conscientia peccati mortalis
non debet quis accedere, nisi velit iudicium condemna-
tionis sibi manducare, imò neque cum sola contritione,
si commode possit Sacramentalem confessionem præ-
mittere, si tamen in mortali peccato existens, talem sta-
tum invincibiliter ignoret, & iudicans se sufficiēter dis-
positum, bonâ fide accedat; non solum non peccauit, sed
iustificabitur ex susceptione Sacramenti , tunc per acci-
dens conferentis primam gratiam. Est præceptum diui-
num de susceptione huius Sacramenti obligans omnes
adultos

adultos rationis capaces etiam non baptizatos, & Ecclesiasticum obligans fideles ad communicandum tempore Paschatis.

X. CERTAMEN.

ES T realiter præfens sub speciebus panis, & vini ritè consecratis totus Christus Dominus, quod tamē ex vi verborum, tãquam terminus formalis, sub speciebus in Hostia, est Corpus constans ex materia prima, & forma corporeitatis, & quamvis media conversione, quę modo datur, fiat Christus Dominus præfens in Sacramento, hæc tamen præsentia non colligitur ex præcisa ratione substantialis conversionis, quæ, vt talis, non est causa huius præsentia; quæ est quidam respectus extrinsecus adveniēns reducibilis ad prædicamentum *ubi*, terminās actionem realem, qua ponitur Christus præfens in Sacramento cum sua quantitate, sine extensione tamen in ordine ad locum, qui modus naturalis existendi in corpore quanto est accidens ab illo separabile, sicut & modus supernaturalis existendi indivisibiliter, & quamvis vterque existendi modus necessario petat subiectum simul existere cum illo, vel præexistens illi secundum primum esse substantiale; neuter tamen modus connectitur, vel petit alium; ac proinde secundum absolutam potentiam Dei potuit institui antè Incarnationē hoc Sacramentū quoad substantiale contentum; quod post Sacramenti institutionem potuit sub modo existendi naturali corporis quanti attingi per generationem Virginis.

XI. CERTAMEN.

OMNI Sproprietas, inô & accidens, quod á loco, & modo existendi in illo non depēdet, quod Chrifto Domino, vt existenti in Cœlo competit, etiam vt existenti in Euchariftia competit, vel connexionē, vel concomitantia: & quamvis illi, vt in Sacramento existenti non possit competere per se primo aliqua operatio corporalis, interna, vel externa, neque terminare aliquē motum localem, vt prouenientem á virtute creata (vnde quando per accidens mouetur ad motum spēdicum, á solo Deo mouetur immediatē) bene tamē potest exercere immediatē aliquam actionem spiritualem, & terminare aliquam actionē intellectualem creatā: potest enim quilibet intellectus creatus abstractus á sensibus, & independentē ab illis operans, videre intuitiue præsentiā Sacramentalem Christi, hanc tamen nō vident beati per actum beatificū; qua talis neque per visionem in proprio genere, vt procedētem á lumine gloriæ: Cum verò hæc præsentiā indiuisibilis sit non potest videri ab vllō oculo corporali, siue glorioso, siue nō glorioso. Accidētia manent in Sacramento, sine subiecto ultimato, non tamē per se existunt positiuē, implicat enim talis modus accidētibus, supernaturaliter tamē cōseruantur á Deo, non tamē alia, sed antiqua actione, qua cōseruabantur in subiecto:

XII. CERTAMEN.

QUODLIBET, & solū ens creatū posse in quodlibet, & solū creatū ens conuerti totaliter, diuina virtute, huius mysterij fides docet, nā de fide est, consecratione facta, nihil panis, & vini manere; sed

sed has substantias totaliter esse conversas in Corpus, & Sanguinem Christi; hæc tamen veritas non colligitur efficaciter ex sensu formæ consecrationis, ut cunque vero, cum utique verus posset esse etiam manentibus substantijs panis, & vini, cum Corpore, & Sanguine, si ita Deus voluisset instituerè Sacramentum; colligitur ergo ex illius determinato sensu vero, quem edocta per spiritum veritatis semper tenuit Catholica Ecclesia, ex quo colligitur in consecratione huius venerabilis Sacramenti intervenire substantialem conversionem, quam rectè cum Tridentino transubstantiationem appellamus, estque transitio totalis totius substantiæ in substantiã, ac proinde ex ratione sua mutationem non includit, sed tantum duos terminos positivos cū ordine susceptionis unius, & desitionis alterius in ipsum, ex indeque ex se neque productiua, nec adductiua actio termini ad quem est: cū tamen modo ponatur præsens Christus in Sacramento, conversio, quæ datur cōcomittantèr est adductiua actio, neque ideo, panis, vel vinum, annihilatur. Est huius Sacramenti materia convertenda in corpus Christi, panis triticus: & materia sanguinis, vinum de vite, cui ex præcepto Ecclesiastico apponenda est aqua, sed modicissima, ut vertatur in vinum, nisi enim prius convertatur in vinum, non manet convertibilis in sanguinem.

Propugnat in Seraphico Dixi Francisci Cœnobio, P. Fr. Iohannes de Segura, Philosophia Lector, sub præsidio R. P. Fr. Francisci de Escalante, Sacra Theologia Lectoris jubilati.

Die

Menfis

Anno 1648.

SAPIENTISSIMO, ET PRAECLARISSIMO VIRO

R. A. P. N. Fr. PETRO
M A N E R O I N S A -
C R A T H E O L O G I A L A V -
R E A T O M A G I S T R O , A C O N S I L I I S
Sanctæ Inquisitionis, & totius Seraphici Or-
dinis arcana consilia, pro munere, dignissimè
tractanti, ac demum Prouinciæ Aragonum
Prouinciali Ministro, melioribus literis abū-
dè prædito, multi formi eruditionis supelec-
tile instructo, Santissima morum probitate
conspicuo, humanissiman comitatem cum
dignitatibus modestè componentem, huic ergo
tantoque Patri, vt nostrorū comitiorum
Prouincialium, meritissimo
Præsidi.

SERAPHICA NOSTRA GRANATENSIS
Prouincia, has Theologicas speculationes, à 13. dist. quar-
ti sent. doctor. subt. vsque ad vltimam, in publici
testimonium obsequij consecrat.

(*) : (*)

(*)

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

CR. A. THOMAS

RESEARCH ASSISTANT

PHYSICS DEPARTMENT

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PROFESSOR OF PHYSICS

UNIVERSITY OF CHICAGO

CHICAGO, ILL.

PHYSICS DEPARTMENT

CHICAGO, ILL.

I. SPECVLATIO.

INCRVENTVM Missæ sacrificium (de quo D. subt. in 4. dist. 13. q. 2. & q. 20. Quodlib.) datur in Ecclesia Christiana, cuius essentiam minimè adstruimus in oblatione verbali, statim post lectionem Euangelij facta; nec in illa etià verbali facta statim post consecrationem (quamvis hoc posterius omni probabilitate non careat) nec in fractione hostiæ, imò nec insumptione specierum essentiam huius sacrificij adæquatam collocamus, sicut nec etiam in esse commemoratiuo, & repræsentatiuo sacrificij cruenti, cum hoc potius ad identitatem realem, quam ad essentiam pertineat; quidquid velit Gabriel Vazquez. Sed illam constituimus in oblatione immutatiua, & consecratiua: ita tamen quod consecratio, vt talis, vnius, vel vtriusque speciei formale constitutum sacrificij huius minimè ingrediatur, cum solum vt talis concurrat ad hoc Eucharisticum sacrificium, veluti fundamentaliter. Aliter de ipsa sentimus, vt oblationis sortitur rationem pariter atque nomenclaturam, cum sic sumpta, sacrificium, vt prædicatum genericum proximè constituit, sumptio verò, vt differentiale. His enim sacrificium constituitur adæquatè metaphysicè tanquam genere, & differentia, vt demum sic constitutum sit signum practicum, & immutatum.

II. SPECVLATIO.

IN hoc sacrificio incruento, ac ineffabili res oblata est Eucharistia, & præcipuè in ipsa Christus D. in quo plene, ac plene distinguitur Eucharistia, vt sacrificium, hoc est, vt res oblata, ab ipsa vt Sacramentum est. Nam vt Sacramentum supponit in recto pro speciebus, & solum de cōnotato pro Christo D. at vt sacrificiū, seu vt res oblata, in recto supponit pro Christo D. & solū de cōnotato pro consecratis speciebus. Ex hoc autē nullā participat hoc sacrificiū infinitudinē, aliās oblatio, qua Beatissima Virgo MARIA Christū D. obtulit Deo Patri in tēplo, eandē infinitatē participaret. Nec illā sortitur infinitudinē ex parte offerentis, cū hoc sacrificiū non offerat immediatē, & proximē persona infinita, nempē Christus D. qui solum illud offert, mediatē, & remotē, ministerio scilicet Sacerdotum, qui sacrificium immediatē offerūt, ergo oblatio finita est, vtpotē, à persona finita immediatē effecta. An autem Ecclesia, vt à ministris distincta hoc sacrificium offerat, necne, affirmatiuam partem de oblatione generali, & virtuali, non verò de personali, & formali probabiliorem iudico cum Scoto.

III. SPECVLATIO.

SACRAMENTVM Pœnitentiæ (quod secūda post naufragium tabula à Concilijs, Patribus, & Doctoribus iure optimo vocitatur) ita definitur, seu potius describitur à D. in 4. dist. 14. q. 4. *Est absolutio hominis pœnitentis facta certis verbis cum debita intentione prolatis à Sacerdote, iurisdictiōnem habēte, ex institutione Diuina efficaciter*

citer significantibus absolutionem animæ à peccato. Vnde cū apud D. subit. hoc Sacramentum per absolutionem describatur, solummodo supponere poterit, quasi in recto pro absolutione. Et quidem id ipsum exprimere videtur. Concilia, & Patres, dum asserunt hoc pœnitentiæ Sacramentum fuisse institutum, instar tribunalis, & iudicii: ergo sicut, tribunal, & iudicium, dupliciter potest accipi, primò integraliter, & adæquatè, qua ratione necessario petit iudicē, actorem, reum, & plura alia, cap. forus verbor. signific. Secundò potest accipi formaliter, & sic supponit pro iudicis sententiā, qua ius dicit iurisdictionem exercens, reliquis de connotato petitis solummodo, sic hoc Sacramentum formaliter sumptum pro sola absolutione supponit, actibus pœnitentis solum de connotato, & quasi de materiali petitis. Vnde actus pœnitentis, scilicet, contritio, confessio, & satisfactio, non sunt partes propriè loquendo huius Sacramenti; sed solum sunt quasi partes, vt Concilia ipsa loquuntur.

IV. SP E C U L A T I O.

EXTREMÆVNCTIONIS Sacramentum (quod à Concilijs, & Patribus, nō solum pœnitentiæ, sed etiam totius Christianæ vitæ, perpetua pœnitentia esse debet, consummatium nuncupatur) sic describitur à Doct. subit. in 4. dist. 23. q. vnica. *Est vnctio hominis infirmi pœnitentis facta in determinatis partibus corporis cum oleo consecrato ab Episcopo, ministrata à Sacerdote simul verba certa, cum intentione debita proferente, & ex institutione Diuina efficaciter significans curationem finalem venialium.*

In hoc Sacramento conferendo vnctio multiplicari debet iuxta numerum quinque sensuum, potentiam motiuam, progressiuam, & generatiuam. Cum quo simul stare pariter affirmo; quod vnaqueque vnctio partialis cum sua forma constituit essentialiter completum huius Sacramenti fundamentum, quauis non illud compleat integraliter, cum ad hoc omnes simul vnctiones concurrere debeant. Inter effectus huius Sacramenti, plures Doctores enumerant, vt primum, tollere peccatorum reliquias, sed apud Scoti discipulos effectus huius Sacramenti precipuus est remittere peccata venialia per modum finalis curationis. Hoc enim sonat vltima illa particula descriptionis: *Efficaciter significans curationem finalem venialium*. An autem facta vnctione vnus partis infirmi solum detur effectus Sacramentalis necne? Affirmatiuam partem iudico probabiliorem.

V. SPECVLATIO.

ORDINIS seu potius ordinationis Sacramentum ita à Doct. describitur in 4. dist. 24. q. 1. *Est institutio alicuius in gradu Ecclesiae praeminente, cui conuenit aliquod ministerium circa Eucharistiam exhibendum, facta à ministro idque certa verba proficiente, & simul cum intentione debita ministerium gradus illius, aliquo signo visibili representans, ex institutione Diuina efficaciter signans gratiam praeminentem, qua ordinatus dignè aliquod ministerium exequatur*. Hoc Sacramentum est vnum, non vnitatem indiuisibilitatis, sed potius vnitatem integritatis (sicut etiam suo modo Sacramenta Eucharistiae, & extremae vnctionis) ac per consequens partitur tanquam in partes integrales precipuas
in

in Sacerdotiū, Diaconatum, & Subdiaconatum. Minores autem ordines partes quidem sunt, sed minùs præcipuæ, cum solum, remotè ad Eucharistiam conducant. An autem Episcopatus sit ordo, nec nē? positum est in non leui controuersia, cum plures affirmēt, & præcipuè ex Canonistis, inter Theologos verò anceps est concertatio, cuius vtraque pars apud Scotum est probabilis, sed affirmatiua probabilior. Qua retenta sententia hoc Sacramētum non manet sufficienter definitum, cum Episcopus, vt talis, nullum circa Eucharistiam exerceat ministeriū. Vndè in tali sententia ita hoc Sacramentum, aptè, & sufficienter definiri potest: *Est potestas spiritualis ad aliquem actum exequendum in Ecclesiastica Hierarchia.* Vel sic: *Est gradus eminens in Ecclesia disponens de congruo ad actum aliquem, ad consecrationem, & dispensationem, Eucharistie pertinentem.*

VI. SPECVLATIO.

MATRIMONIUM cū triplici fruatur suppositione, prima vt supponit pro contractu: secunda vt pro vinculo: tertia vt pro Sacramento, sic triplici gaudet descriptione apud Doct. subtil. in 4. dist. 26. q. vni- ca. Et quidem, quatenùs pro contractu supponit: sic describitur à Doct. *Est maris, atque feminae mutua translatio corporum suorum, pro usu perpetuo ad procreandam prolem, debite educandam.* Quatenùs verò pro vinculo supponit: sic à Doct. describitur. *Est vinculum indissolubile inter marem, & feminam, ex mutua translatione potestatis corporum suorum in se inuicem facta ad procreandam prolem, debite educandam.* Quatenùs denique pro Sacramento supponit: sic à Doct. describitur: *Est expressio verborum, seu*

exhibitio certorum signorum maris, & femina ad se inuicē, significantium traditionē mutuā potestatis corporum ad pro-
rem debite procreandam: ex institutione Diuina efficaciter
significans gratiam conferendam mutuo contrahentibus ad
coniunctionem mutuam animarum gratiosam. Ly. *Expressio*
verborum, seu Ly. Exhibitio certorum signorum, denotat
 fundamentum remotum: nam contractus fundamentum
 proximum est significationis Sacramentalis, Ly, *Maris,*
& feminae, significat Ministrum huius Sacramenti. Reli-
 qua significant vim, & efficaciam illius in ordine ad gra-
 tiam illi propriam, & distinctam à gratia aliorum Sacra-
 mentorum. Ex his duo afferenda deduco. Primum, hoc
 nomen, *Matrimonium,* esse quidem æquiuocum hisce
 tribus: nam in prima acceptione significat quid reale; in
 alijs verò quid rationis. Secundum, in quacumque ac-
 ceptione matrimonium exprimere libertatem, cum sit,
 aut supponat contractum, & dationem liberam. Vnde
 consensus, aut voluntas coacta, seu extorta, vi, aut metu,
 in virum constantem cadēte, non est voluntas ad valorē
 matrimonij requisita. Pro quo dissolvuntur non spernen-
 dæ vtriusque iuris antinomiæ. Ad cap. cum locum de
 sponsalibus.

VII. SPECVLATIO.

RESURRECTIO ita definitur à Doctor. subt. in
 4. dist. 43. q. 3. cum sancto Damasceno lib. 19.
 cap. 4. *Est, eius, quod cecidit, & dissolutum est secunda sur-*
rectio. Hæc autem secunda resurrectio, vel potest conside-
 rari quoad collectionem præuiam partium, seu cinerū,
 corporum, vel quoad animationem eorundem corpo-
 rum, quæ est formalissima resurrectio. Prima fiet Ange-
 lorum

lorum ministerio, motu locali physico, nec vt sic erit actio cuiusmodi supernaturalis. At sumpta formaliter pro vnione corporis, & animæ, seu (quod idem est) pro animatione, actio supernaturalis, subita, momentanea, imò, & instantanea erit à solo Deo Opt. Max. agente supernaturali patrata: ac propterea, nec ad ipsam humanitas Christi Domini concurret concursu physico, etiam instrumentalī. An autem morituri sint tunc viuentes, vt sic post mortem resurgant, vel potius non sint morituri, positum est in graui controuersia apud Patres. Vtrumque Scotus Doct. subtil. reputat probabile. Hoc vltimum asseruerunt Chrysostomus, Theodor. Teophil. Tertulian. Ambros. & alij Patres, quos imitantur doctissimi Theologi: illud autem prius (quod probabilius reputat Doct.) docent Aug. Anselm. & alij Patres, & Doctores, confirmatque Scotus ex illo Pauli: *Et mortui, qui in Christo sunt resurgent primi. Deinde, nos qui viuimus.* Id est deinde illi, quorum personas, ego, & vos, qui mecum uiuitis, agimus, resurgēt quidem, post mortem in ipso, in aera raptu, solutā: cum fuerit originalis peccati poena ab omnibus solvenda.

VIII. SPECVLATIO.

POST resurrectionem hominum, futurum est iudicium vniuersale, in quo omnium merita, atque demerita, simul propalabuntur. Hæc autem veritas non est demonstrabilis, est tamen certa secundum fidem; quam confirmat Doct. quadruplici congruentia: tūm, ex separatione bonorum à malis: tūm, ex correspondentia principij, & finis, per generalem, & finalem sententiam: tūm, vt publicè fiat, quod occultè iudicatum fuit: tūm, vt im-

pleatur Lex, quæ communitatem respiciebat, quæ imple-
tio publicum petit iudicium, quod vtique Christus D.
perficiet principaliter, vt Deus: instrumentaliter, & ve-
luti subautenticè, vt homo, siue in forma humana, *vt ex
his, quæ passus est, discat missereri.* Vndè iudicium illud, li-
cet futurum sit, vtpotè actus iustitiæ, misericordiam ta-
men non refugiet: *Cum misericordia super exaltet iudiciũ;*
& vniuersæ viæ Domini, misericordia, & veritas. An au-
tem in Deo sit formaliter attributũ iustitiæ, necne? Dis-
putant Doctores cum Patribus, asserunt aliqui recentio-
res, at negat Doct̃or cum communiori Patrum, & Scho-
lasticorum sententia propriè loquendo de iustitia: nam
si pro fidelitate sumatur, illud non renuunt, & sic expli-
cant Scripturas, quæ Deo videntur concedere iustitiæ at-
tributum. Vndè Concilium Tridentinum Sess. 6. cap. 16
illam, quam vocat Apostolus coronam iustitiæ à Deo, vt
Iudice, redendam, tanquam gratiam filijs Dei misericor-
diter promissam, & tanquam mercedem ex ipsius Dei
promissione bonis ipsorum operibus, & meritis fideli-
ter redendam fatetur: ergo fidelitas, & non iustitia for-
maliter est in Deo.

IX. SPECVLATIO.

POST illud terribile, ac horrendum iudicium, homi-
nes damnati æterno igne in æternum cruciabuntur
secundum fidem. At non est de fide, nec Theologicè
certum, quod ignis tunc agat in damnatorum corpora,
actione physica, & reali (quamuis hoc satis probabile sit
apud Thomistas) cum ad torquendum illa damnatorum
corpora sufficiat actio realis intentionalis, quæ solus est
dolorifica, non verò illa prior, vndè Idem suo modo di-
cendum

cendum est de cruciatibus daemonum, & animarum separatarum. Nam cum sint spiritus, igne corporeo cruciari non possunt physico contactu, aut dolorifica qualitate physicé agente. Possunt tamen cruciari igne, tanquam disconuenienti obiecto, seu eius alligatione, & detentione, quia sic tritari possunt: ergò & cruciari, cum anima dolor in tristitia sit constitutus: sic Divus August. 14. de Ciuitate, c. 15. (quem refert Doct. in 4. dist. 44. q. 2.) *Anima dolor, qui nuncupatur tristitia, est ab his rebus, quæ nobis nolentibus accidunt.* Nec dissentit inter Patres Gregorius Magnus, qui pro contraria adducitur sententia, cum expressius pro Scoti placito sic asserat 4. dialog. cap. 32. teneri autem spiritum per ignem dicimus, ut in tormento ignis, videndo, atque sentiendo puniatur: ignē namque eo ipso patitur, quod videt, & quia cremari se aspicit, cremat: sicque fit, ut res corporea in corpoream exurat, dum ex igne visibili, ardor, ac dolor inuisibilis trahitur: ergò dolor insensibilis est, quoad actionem physicam spiritibus; sensibilis autem quoad intentionalem, alligationis, & detentionis.

X. S P E C V L A T I O.

BEATITUDO Sanctorum, alia est obiectiua, alia formalis. Vtraque definita fuit ab Arist. 1. Eth. c. 4. ita: *Est summum bonum hominis.* Obiectiua beatitudo est ipse Deus faciens voluntatem creatam: beatitudo autem formalis est adeptio, seu consecutio beatitudinis obiectiue. Si autem compares vtramque in ratione beatitudinis, hoc munus principalius conuenit beatitudini obiectiue, quam formali: cum illa beet, ut res, ista solum, ut consecutio. Hæc consecutio, seu beatitudo formalis nō
con-

consistit formaliter in illapsu, quo Deus secundum substantiam illabatur in animam, quasi eā deificans per quādam, veluti circuminfusionem, & penetrationem, sicut ignis penetratur in ferrum candens, ex quo illapsu resultent operationes intellectus, & voluntatis, in quibus minus principaliter consistat beatitudo, vt asserbat Henricus, nec consistit in habitu, vt docuerunt alij, nec in operatione increata Dei Beatis ipsis vnita, sed potiūs consistit in operatione creata creaturæ intellectualis. In qua autem operatione facultatis intellectualis consistat, validissimè disputant Theologi. Nos cum Doct. subt. illam constituimus, non in operationibus intellectus, & voluntatis simul, nec in operatione seorsim intellectus, sed in operatione perfectioris facultatis, quæ est voluntas. Atque hinc asserimus solum consistere in actu perfectissimo fruitionis: non verò in delectatione, cum hæc non sit operatio, sed potiūs passio ad fruitionem consequuta.

XI. SPECVLATIO.

AMOR beatificus non est necessarius ab intrinseco necessitate quoad exercitium (& aliqua minori probabilitate, nec quoad specificationē) sed illa libertate radicaliter gaudet in opinione Scoti, de quo Augustinus, in Inchirid. cap. 105. *Neque voluntas non est, aut libera dicenda non est, quæ beatific esse volumus, vt miseri nō solum esse nolimus, sed nequaquam prorsus velle possumus, &* 3. de libero arbitrio, c. 3. *Voluntas igitur nostra, nec voluntas esset, nisi esset in nostra potestate.* Cum hoc tamen bene stat, quod Beati sint impeccabiles de facto, non quidem

ab intrinseco, cum nil intrinsecum eorum voluntatibus detur, quo reddantur impeccabiles, sed potius ab extrinseco impeccabiles redduntur ratione protectionis, & mantenentiæ Diuinæ. Ex quibus deduco peccatum posse esse de potentia absoluta in Beatis, actuale, & habituale simul cum visione, habituale cum fruitione Dei: de facto tamen impossibilia sunt ex speciali Dei providentia, qua decreuit ita concurrere cum Beatis ad operandum benè, ut nunquam malè sint operaturi. Hoc autem priuilegium est providentiæ protectionis, & mantenentiæ Diuinæ. Non verò est defectus libertatis, nec impossibilitas ex natura rei peccati actualis, aut habitualis cum visione, aut habitualis cum fruitione beatifica.

XII. SPECVLATIO.

PRÆTER beatitudinem patriæ datur in via aliqua beatitudo supernaturalis: inchoata tamen, utpote, quæ est compatibilis cum cognitione obscura Dei finis supernaturalis, & quidem illa non consistit, præcipuè in actibus intellectus, & minus principaliter in actibus charitatis, & virtutum moralium, aut supernaturalium, ut Fidei, & Spei: sed potius consistit formaliter in actu charitatis per modum meriti. Datur etiam beatitudo naturalis in via (non solum ergò ut possibilis) quæ consistit minus principaliter in actibus intellectus, & magis in actibus voluntatis circa Deum finem naturalem, nec hoc asserere est singulare. At si post diem iudicii pueri, decedentes cum solo originali peccato aliqualem habituri sint beatitudinem, & foelicitatem disputarunt post Patres, Doctores Scholastici. Nos asserimus (absque periculo

notæ,

notæ, hæresis, temeritatis, falsitatis, aut improbabilitatis, qua recentiores aliquot Doct. subtilis, Doct. Angelici, & aliorum antiquorum placitum immerito aspergunt) parvalos illos non subituros pœnam sensus, seu tormentorum inferni ab extrinseco igne: imò nec passuros ab intrinseco aliquam internam tristitiam, aut corporis molestiam: ac per consequens post diem iudicii habituros aliqualem beatitudinem naturalem cognitionis, & amoris Dei; ac demùm aliquam partem terræ, loci amœnitatē, & tranquillitatē illi beatitudini proportionatam occupaturos.

Propugnat in Seraphico D. Francisci Cœnobio, P. Fr. Ioannes de Arjonilla, Philosophiæ Lector, sub præsidio R. A. P. Fr. I dephonsi Hurtado de Mendoza, Lectoris iubilati, à Cōsilijs generalis Inquisitionis, & Regij Conuentus D. Francisci Granatensis Moderatoris. Dte mensis Anno 1648.

Ex Officina Regia. Apud Balthasarem de Bolibar,
& Franciscum Sanchez, Typographos.
Anno Dñi 1648.

